Ազգ
Azg
4 ՅՈՒԼԻՍ 2008 ԹԻՒ 127 (4021)

Մարդու իրավունքների պաշտպանի նամակը ժամանակավոր հանձնաժողովի նախագահին

Մարդու իրավունքների պաշտպանը նամակ է հղել ժամանակավոր հանձնաժողովի նախագահին՝ առաջարկելով հայտնի իրադարձությունների օբյեկտիվ եւ համակողմանի ուսումնասիրության համար քննել «մարտի 1-ի առավոտյան Ազատության հրապարակում խաղաղ հավաքվածների հրապարակային միջոցառման դադարեցման իրավաչափության, այդ կապակցությամբ ոստիկանության գործողությունների օրինականության եւ գործադրված ուժի համաչափության պարզման» հարցը: «Կարծում եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության արդյունքում պետք է պատասխան ստանան մասնավորապես այն հարցերը, թե ե՞րբ, ո՞վ կայացրած եւ ինչպիսի՞ որոշման հիման վրա են գործել իրավապահ մարմինների աշխատակիցները մարտի 1-ի առավոտյան», ասված է օմբուդսմենի հղած նամակում:

Ո՞վ է փորձում Հայաստանում ֆոռսմաժորային իրավիճակ ստեղծել մի անգամ եւս

Երեւում է՝ ԱԺ ժամանակավոր մի հանձնաժողով էլ պետք է ստեղծել նախորդ օրը Հյուսիսային պողոտայում տեղի ունեցած ծեծկռտուքի մեղավորներին հայտնաբերելու ուղղությամբ, քանի որ մեր ոստիկանությունը լրիվ «կլասից» ընկել է ու մի ծեծկռտոց էլ չի կարողանում լուսաբանել, բա խոշոր հանցագործությունները ո՞նց է կանխելու կամ ծանր հանցագործներին ինչպե՞ս է հայտնաբերելու:

Ոչ լավ՝ ոստիկանությունից հույսներս կտրենք, նրանց վրա ո՛չ բարոյական պարտավորությունն է ազդում, ո՛չ ծառայական պարտականություններ կատարելու պարտավորությունը, բայց, օրինակ, լռենք ու խորհենք, որ չնայած ԵԽԽՎ անցյալ ու ներկա բանաձեւերի՝ Սկիլլայի ու Քարիբդայի մեջտեղում գտնվելուն, մենք հայերս չենք կարողանում ու կարգի չենք բերում մեր տունը:

Ի՞նչ է կատարվում Հայաստանում, ո՞վ կարող է այս հարցի պատասխանը տալ, իսկ որ ստվերային գործընթացներ կատարվում են, անզեն աչքով էլ տեսանելի է:

Էլի սկսենք Հյուսիսային պողոտայի ծեծկռտուքից՝ ո՞ւմ է դա ձեռնտու այս պահին: Պարզ տրամաբանությունն ասում է, որ իշխանությանը դա ձեռք չի տալիս. «Մի կողմից ՀՀԿ-ականներն ամենուր ամբիոններ են ստացել, ասույթս է, որ տալիս են, մեղադրանքներ է, որ հնչեցնում են, ԵԽԽՎ բանաձեւն եմ կատարում, չէ՞, մյուս կողմից նույն իշխանությունն ինչո՞ւ պետք է ուզենա հյուսիսպողոտայինների ծեծը կազմակերպել, իր վիճակն ավելի վատացնել, ինչը չի կարելի ասել նույն ընդդիմության մասին, որի համար այս պահին ինչքան վատ՝ այնքան լավ. հանցագործ իշխանությունների վերաբերյալ ապացույցների «կոմպլեկտն» ավելի ամբողջական կլինի, եթե մի քանի նոր խժդժություն էլ բարդվի նրա վրա: Բայց եթե անգամ մի պահ համարենք, թե հենց ընդդիմությունն է կազմակերպել հենց իր ծեծը, թեկուզ եւ իշխանություններին էլ ավելի մեղադրելու նպատակով, վերջին հաշվով սա կարող է նշանակել, որ նա՝ ընդդիմությունը, ելնում է խելագարության կանխավարկածից: Տես էջ 2

ԵՐԵՒԱՆ

«Միացյալ Նահանգները մշտապես կօժանդակի Հայաստանի ժողովրդին ու կառավարությանը»

Հուլիսի 4-ին Միացյալ Նահանգները տոնում է երկրի անկախության հռչակման ու Անկախության հռչակագրի ընդունման 232-ամյակը: Տոնը հանդիսավորությամբ նշվել է ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանատանը: ԱՄՆ գործերի ժամանակավոր հավատարմատար Ջոզեֆ Փենինգթոնը նշել է, որ «232 տարի առաջ Միացյալ Նահանգների հիմնադիրները՝ վտանգելով իրենց կյանքն ու հարստությունը հանուն ազատության, ընդունել են Անկախության հռչակագիրը»:

Ջ. Փենինգթոնը նաեւ անդրադարձել է Միացյալ Նահանգների ամուր հայկական համայնքին ու վերջինիս ունեցած ներդրմանը Միացյալ Նահանգների հաջողություններում: Եզրափակելով իր խոսքը նա ասել է. «Որպես Հայաստանի իսկական բարեկամ Միացյալ Նահանգները մշտապես կօժանդակի Հայաստանի ժողովրդին ու Հայաստանի կառավարությանը իրենց հավակնությունների կենսագործմանն ուղղված համատեղ աշխատանքում»:

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների ազգային տոնի՝ Անկախության օրվա առթիվ նախագահ Սերժ Սարգսյանն այցելել է Հայաստանում Միացյալ Նահանգների դեսպանատուն: Հանրապետության նախագահը շնորհավորել է դեսպանության աշխատակազմին:

Այնուհետեւ ծավալված զրույցի ընթացքում նախագահ Սարգսյանը կարեւորել է հայ-ամերիկյան հարաբերությունների հետագա զարգացումը՝ դրանք դիտարկելով տնտեսական հաջողությունների, ժողովրդավարության զարգացման եւ տարածաշրջանային կայունության համատեքստում:

Արզումանյանի եւ Զուրաբյանի կալանքը նորից երկարաձգվեց

Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների ընդհանուր իրավասության դատարանը երկարաձգեց Ալեքսանդր Արզումանյանի կալանքի ժամկետը եւս երկու ամսով: Նախկին արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանյանը մեղադրվում է զանգվածային անկարգությունների կազմակերպման մեջ: Ալեքսանդր Արզումանյանի շահերի պաշտպան Հովիկ Արսենյանն «Ազատություն» ռադիոկայանին հայտնել է, որ միջնորդություն է ներկայացրել դատարան՝ կալանքը գրավով փոխարինելու առաջարկությամբ, սակայն դատարանը մերժել է՝ պատճառաբանելով, որ «Արզումանյանը կարող է թաքնվել քննությունից եւ նոր հանցանքներ գործել»: Երեկ 2 ամսով երկարաձգվեց նաեւ Արամ Զուրաբյանի կալանքը:

Հայաստանի սահմանն ավտոմեքենայով հատելիս 13 հազար դրամ չենք վճարի

Հայաստանի սահմանը հատելիս Հայաստանի քաղաքացիներն այլեւս չեն վճարի այն 13 հազար դրամը, որը նախկինում պարտավոր էին վճարել եւ ինչը տարբեր շահարկումների եւ դժգոհությունների առիթ էր դարձել: Կառավարության երեկ ընդունած այս որոշման մասին լրագրողներին մանրամասներ ներկայացրեց մաքսային պետական կոմիտեի նախագահ Գագիկ Խաչատրյանը: Նա նշեց, որ խոսքը ոչ թե բեռնատարների, այլ ուղեւորատար տրանսպորտով սահմանը հատողների մասին է: Տեղեկացվեց նաեւ, որ որոշումն ուժի մեջ է հրապարակումից անմիջապես հետո:

Ա. Մ.

ԿԸՀ-ն պատգամավոր գրանցեց Գ. Մելիքյանին

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը հերթական նիստում, հիմք ընդունելով Ազգային ժողովի 2008-ի հունիսի 28-ի՝ «ԱԺ պատգամավոր Հրանուշ Հակոբյանի պատգամավորական լիազորությունները դադարած համարելու մասին» թիվ 9 արձանագրությունը, քաղաքացի Լուսինե Ալեքյանի ինքնաբացարկի դիմումը, որոշել է համամասնական ընտրակարգով ՀՀԿ ընտրացուցակից պատգամավոր գրանցել Գագիկ Կառլենի Մելիքյանին: Գ. Մելիքյանը երկրորդ եւ երրորդ գումարման Ազգային ժողովի պատգամավոր է եղել: Նշենք, որ Հրանուշ Հակոբյանի պատգամավորական մանդատը թափուր է մնացել ԱԳ նախարարության սփյուռքի հետ կապերի պետական կոմիտեի նախագահ նշանակվելուց հետո: Հաղորդվում է, որ ԿԸՀ երկու որոշումներն ընդունվել են միաձայն. հանձնաժողովի ութ անդամներից նիստին ներկա են եղել 7-ը:

10 հազար դրամ օդի տուրքը կվերացվի մինչեւ տարեվերջ

Երեկ տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսի ժամանակ այս մասին ասաց ֆինանսների նախարար Տիգրան Դավթյանը: Նա նշեց, որ Հայաստանից օդային փոխադրամիջոցներով արտերկիր մեկնելիս «օդի տուրք» 10 հազար դրամի գանձումը վերացնելու մեխանիզմները կմշակվեն առաջիկա 1-2 ամսվա ընթացքում: Այդ գումարը նախատեսվում է ներառել ավիատոմսի գնի մեջ: Սակայն, ըստ նախարարի, պարտադիր չէ, որ դա բերի տոմսերի գների բարձրացման, քանի որ «գինը ոչ թե ինքնարժեքով է ձեւավորվում, այլ առաջարկով եւ պահանջարկով»: Տիգրան Դավթյանը նշեց նաեւ, որ պետք է ամեն ինչ անել այնպես, որ բյուջեն կորուստներ չունենա, քանի որ այդ տուրքից պետբյուջե է մուտք գործում տարեկան շուրջ 25-30 մլն դոլար: Սակայն դրա վերացումը, նախարարի համոզմամբ, կնպաստի տուրիզմի զարգացմանը եւ կվերացնի այն անհարմարությունները, որոնք ծագում են այդ գանձումների հետեւանքով: Ըստ նախնական գնահատականների, այդ տուրքը վերջնականապես կհանվի մինչեւ այս տարեվերջ:

Վաղվա «Ազգ-Մշակույթ Հավելվածում»՝

Վիլյամ Սարոյանի հետ սփյուռքահայ մտավորական Օշին Քեշիշյանի 1978-ին ունեցած զրույցների շարքից մի հատված:

Գուրգեն Մահարու «Չարենցի հետ» բանաստեղծության անհայտ տարբերակի՝ Գրիգոր Աճեմյանի անդրանիկ հրապարակումը:

Ամերիկահայ բեմադրիչ Գրիգոր Սաթամյանի եւ խմբավար Վահե Պարոնյանի ղեկավարությամբ 117 տարի ընդմիջումով Լոս Անջելեսում բեմադրված Տիգրան Չուխաջյանի «Զեմիրե» օպերային ներկայացմանն է անդրադառնում կոմպոզիտոր Տիգրան Մանսուրյանը:

Շարունակվում են արձագանքները հայ դասական գրականությունը «սեղմավոր» տարբերակով ներկայացնելու՝ «Գիտանք» հրատարակչության փորձին: Գրող, էսսեիստ Կարմիս Սուսենյանի եւ լեզվաբան Հովհաննես Զաքարյանի տեսակետները այս խնդրի վերաբերյալ:

Պարարվեստի տաղանդավոր արտիստ Տիգրան Միքայելյանի մասին է էսսեիստ, խմբավար Սեդրակ Արզումանյանի հոդվածը: «Անտիպ էջեր» խորագիրը ընթերցանության է տրամադրում Լեռ Կամսարի «Կարմիր օրեր» օրագրությունից հատվածներ:

Անդրադարձ Սեւրի «Սամուել-Մուրատյան» վարժարանում հունիսին տեղի ունեցած «Վենետիկյան թափուրներ» ձեռնարկին: «Գրերի տեսություն» խորագիրը շարունակում է ներկայացնել Հրաչյա Սարիբեկյանը:

«Որ Բույուքանըթն ու Բաշբուղը սաբաթայական են, զարմանալի չէ»

Գրում են թուրք-իսլամականները, պատճառաբանելով. «Կրոնափոխ հրեաներն են ստեղծել Թուրքիայի Հանրապետությունը»

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Հուլիսի 1-ին Անկարայում բանակի պաշտոնաթող գեներալների եւ դերծովակալի գլխավորությամբ բարձրաստիճան այլ զինվորականների ձերբակալությունը ցնցել էր ողջ Թուրքիային: Շարունակվում են միջազգային լայն հնչեղություն ստացած ձերբակալությունների արձագանքները: Ոչ պակաս ցնցող էին նաեւ ցամաքային զորքերի հրամանատար, բանակի գեներալ Իլքեր Բաշբուղի երեք լուսանկարները, որոնք նախ հրապարակվեցին իսլամական «Վաքիթ» թերթի հունիսի 12-ի համարում, ապա եւ թուրքական մյուս թերթերում: Այնուհետեւ այդ լուսանկարներով հեղեղվեցին համացանցի կայքերը:

Գեներալ Բաշբուղը Լացի պատի մոտ

Ինչո՞վ պայմանավորել այդ ցնցումը: Մինչ հարցին պատասխանելը, նշենք, որ օգոստոսին լրանում է թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ, բանակի գեներալ Յաշար Բույուքանըթի պաշտոնավարման ժամկետը: Քանի որ Թուրքիայում այդ պաշտոնին սովորաբար նշանակվում է ցամաքային զորքերի հրամանատարը, ուստի Բաշբուղը, որպես գլխավոր շտաբի պետ, առաջիկա ամիսներին պետք է փոխարինի Բույուքանըթին:

Այս հանգամանքը Բաշբուղի «Վաքիթում» հրապարակված լուսանկարներին սենսացիոն բնույթ է հաղորդել, որովհետեւ այս լուսանկարներում թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի հաջորդ պետը պատկերված է Երուսաղեմում ձեռքով հենված հրեաների համար սուրբ համարվող Լացի պատին, որն, ըստ ավանդույթի, Սողոմոն իմաստունի մեծ տաճարի արեւմտյան պատն է:

Տես էջ 5

ԱԶԳ **Ընթացիկ**

Համաժողովրդական շարժման այսօրվա հանրահավաքն ավելի վճռական է լինելու

Համաժողովրդական շարժման լիդերներն ու ներկայացուցիչները պատրաստվում են այսօր Մատենադարանի մոտ իրենց նախանշած հանրահավաքին ավելի վճռական դրսևորումներ հաղորդել, քանի որ իշխանությունները այս ընթացքում որևէ քայլ չեն արել երկխոսություն սկսելու մասին ընդդիմության վերջերս կատարած հայտարարությունից հետո:

Երեկ «Ուրբաթ» մամուլի ակումբում Համաժողովրդական շարժման ներկայացուցիչ Լևոն Զուրաբյանը ցավ հայտնեց, որ երկխոսություն սկսելու վերաբերյալ իրենց հայտարարությանը իշխանությունները ոչ միայն համարժեք չեն արձագանքել, այլև այս ընթացքում ավելի են ուժեղացրել ճնշումները ընդդիմության ներկայացուցիչների նկատմամբ: Որպես նման իրողության օրինակ՝ նա մատնանշեց նախօրեին Գյումրիում տեղի ունեցած «խաղաղական զբոսանքների» մասնակիցների վրա կատարված հարձակումն ու հետո էլ ասաց, թե այդ միջադեպը ոստիկանությունը չի բացահայտի, քանի որ դրա հետևում կանգնած են իշխանությունները:

Լևոն Զուրաբյանը նշեց, որ իշխանությունները երկխոսություն սկսելու իրենց առաջարկը ներկայացրին որպես շարժման նահանջ, ուստի իրենց այլ բան չի մնում, քան ժողովրդին պայքարի հանել: «Ստեղծված իրավիճակում ժողովրդին այլ բան չի մնում, քան վճռականորեն ոտքի կանգնել՝ ցուցադրելու շարժման հզորությունը, պաշտպանելու իրենց խաղաղական հավաքների համար բանտերում հայտնված շարժման լիդերներին և վերականգնել ոտնահարված ժողովրդավարական ազատությունները երկրում»: Ընդդիմադիր գործիչը նշեց, որ հանրահավաքի խորհուրդը վարչախմբի ընտրությամբ փոխվեց և հուլիսի 4-ի հանրահավաքը, թերևս, այլ շեշտադրումներ կունենա: Թե ինչպիսին կլինեն այդ շեշտադրումները, գոնե երեկ Զուրաբյանը չցանկացավ բացահայտել: Ակնհայտ, մեր հարցին, թե հանրահավաքի խորհրդի փոփոխությանը զուգահեռ հնարավո՞ր է նոր ասելիք հնչի, Զուրաբյանը խորհուրդ տվեց ուղղակի մասնակցել հանրահավաքին: Չկարողանալով, իր իսկ խոսքով, բավարարել լրագրողների պրոֆեսիոնալ հետաքրքրությունը, Լևոն Զուրաբյանը այսօրվա հանրահավաքի վերաբերյալ այլ տեղեկություններ չհայտնեց:

Լևոն Տեր-Պետրոսյանի թեկնածությունը ձեռք այլ թեկնածուով փոխելու մասին խոսակցությունները, հենց իր՝ առաջին նախագահի կողմից նման հնարավորության չբացառումը, Լևոն Զուրաբյանը վերագրեց առաջին նախագահի համեստությանը:

«Հիմա այնպիսի իրավիճակ է ստեղծվել, որ ինքն այս հարցում դարձել է անփոխարինելի: Ես կարծում եմ, որ Լևոն Տեր-Պետրոսյանը և խոսքով, և գործով ապացուցեց, որ ամենամեծ պոտենցիալն ունի հենց ինքը, ուղղակի ինքը, լինելով համեստ մարդ, իրեն թույլ չի տալիս այդպիսի բան ասել: Իմ կարծիքով, այսօր չկա որևէ այլ խաղաղական գործիչ ընդդիմության դաշտում, որը կարողանար խմբավորել, միավորել այսքան խաղաղական հոսանքներ և կուսակցություններ: Այսօր նրա կոնսոլիդացնող պոտենցիալն ավելի է մեծացել, քան առաջ», հայտարարեց Լևոն Զուրաբյանը:

Նա նաև խոսեց Հայ ազգային կոնգրեսի ստեղծման մասին՝ նշելով, որ Տեր-Պետրոսյանին սատարող որևէ խաղաղական ուժ կոնգրեսի ստեղծման գաղափարը չի մերժել, պարզապես բոլորի պատկերացումները համեցնելն այդքան էլ հեշտ չէ: «Քայլ առ քայլ մոտենում ենք Հայ ազգային կոնգրեսի հռչակման պահին», հավելեց նա՝ չկարողանալով սակայն կոնգրեսի ձևավորման հստակ ժամկետ նշել:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԱՐՁԱՆԻ ՄՈՏ

Հայրենասերի հիշատակին արժանի հետնորդներ լինենք

49-ամյա Խաչիկ Սարգսյանը հասուն, պատասխանատու հասնող վերաբերմունք ունի Վարդան Մամիկոնյանի արձանի նկատմամբ: Նրա երազանքն ու խորհուրդ առաջարկությունն է բոլոր նորապսակներին՝ իրենց հարսանիքի օրը հրապարակի շրջանն անհրաժեշտ պտտվելու փոխարեն գալ, խոնարհվել մեծ ազատատենչի արձանին, ծաղկեպսակ դնել և խոստանալ Սուրբ Վարդան զորավարին՝ նրան արժանի սերունդ տալ՝ արժանապատիվ և հայրենասեր: Խաչիկը, որ մասնագիտությամբ էլեկտրիկ է, ինժեներ, նույնիսկ բանաստեղծություն է գրել Վարդան Մամիկոնյանի հիշատակին, ուր այսպիսի տողեր կան. **«Անկոտրում մնաց տոհմը Վարդանանց: /Նոր դարում Վարդանաշատ կկառուցվի/, Հայ մայրը զոհրակները կտասցնի: /Անքեն կննա զորավարի «վիշապը», /Ու ծաղկեպսակ կդնի նորապսակը, /Տեղանքը կկոչվի Հայրենասերի վայր, /Ու երդում կտա զինվորը հայ»:**

Ի դժվար հակադրություն Խաչիկի 1996-ին գրած բանաստեղծության, նույն թվականին ինչ-որ մի մոլագար պղծել է զորավարի արձանը, ներկելով ձիու (բանաստեղծության մեջ Սարգիսը նրան «վիշապի» է նմանեցնում) «անհամար տեղը»: Թերևս բարբարոսի ձեռքը մինչև այստեղ կարող էր հասնել ...

Խաչիկը որոշել է գալ և մաքրել այդ պղծությունը, ինչպես նաև արձանի պատվանդանին վերջերս հայտնաբերված անգլիատառ բառը, որ թերևս հերթական մշակույթի անտեր-անտիրական, ինչպես նաև անպատիժ լինելու մասին է խոսում:

Խաչիկը շրջում է իր սիրած Վարդան Մամիկոնյանի հրապարակում և հիշում այն տխուր ժամանակները, երբ արձանի շուրջբոլորը ցեխեր էին վաճառում: «Հասկացեք հայրենասերի հուշարձանը պետք է լավ պահել, ասում է նա: Երբ 10-12 տարեկան տղան տեսնի, որ հայ զինվորն այս արձանի կողքին է հայրենիքին ծառայելու երդում տալիս, հայ նորապսակները այս արձանին խոնարհվելով են սկսում իրենց կյանքի միասնական ուխտի ճանապարհը, այս արձանը չի պղծվի, այլ իր խոսքով՝ հավերժ հիշատակության նշտասակին կծառայի: Նորահաս մեր սերունդը պետք է ճանաչի արձանի արժանացած հերոսին, մեծարի նրան, ոչ թե Յակոբ-Մնոյի մակարդակով ծաղրի, ինչպես եղավ Խ. Աբովյանի արձանի դեպքում»:

Խաչիկը հիշում է իր մանկության տարիների հետաքրքրություններն ու հուզական թեմաները: «Փոքր տարիքում, երբ այստեղով գնում էինք «Դինամո» մարզադաշտում ըմբշամարտ պարապելու, տեսի թեթևով էինք սպասում, թե երբ պիտի պատրաստ լինի Վարդան Մամիկոնյանի արձանը, որ հիանանք, իսկ այսօր կասկածում եմ, թե 10-15 տարեկան պատանիները և նույնիսկ ավելի մեծ երիտասարդներից քանիսը կունենան Վարդան Մամիկոնյանի ու նրա արձանի մասին տարրական տեղեկություններ»:

Խաչիկը վստահեցնում է, որ իր տղան առաջին նորապսակը կլինի, որը կգա և ծաղկեպսակ կդնի Վարդան Մամիկոնյանի արձանի մոտ: «Իմ ասածը իմ երեխաների համար օրենք է, իսկ եթե տղաս իմ երազանքը չկատարի, ես նրա հարսանիքին չեմ մասնակցի», վստահեցնում է տարացավ երևանցին, հայրենասեր մարդը:

ՍՈՒՐԵՆ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Ընտրական կրքերը կթեժանան

Երեկ «Իրավունք de facto» ակումբի հյուրերն էին ՀՀԿ անդամ, ԱԺ պատգամավոր Համլետ Հարությունյանը և ՍԻՄ կուսակցության նախագահ Հրանտ Խաչատրյանը: Հիշեցնենք, որ Հ. Խաչատրյանը թիվ 17 ընտրատարածքում մեծամասնական ընտրակարգով գրանցված ՀՀԿ անդամ Հովիկ Աբրահամյանի և անկուսակցական Գրիշա Վիրաբյանի հետ ընտրապայքարի է ելել ԱԺ պատգամավորական թափուր մանդատի համար:

Պատգամավոր Համլետ Հարությունյանի խոսքին համաձայն, «ամառը թեժ չի լինի: Անցել են հեղափոխական ռոմանտիզմի ժամանակները և մեր հասարակության մեջ առկա են իրատեսական մոտեցումները»:

Պատգամավորության թեկնածու Հրանտ Խաչատրյանը, չցանկանալով կանխատեսումներ անել, նշեց, որ գործով է ուզում զբաղվել: «Կարծում եմ, նույնիսկ տեղական խնդիրներ կան, որոնք լուծելու համար բավականին երկարում, թեժ աշխատանք է պահանջվում: Եվ եթե տեղական առանձնահատկություններում այդ հարցերը լուծվեն, բնականաբար, պետք է լուծվեն ժողովրդի ակտիվ մասնակցությամբ»:

«Ազգի» հարցին, թե արդյոք ընտրությունները կլինեն արդար, թափանցիկ և որքա՞ն են դրա հաջողման շանսերը այս պահին, նա ասաց, որ չնայած վերջին շրջանում իր անձի վերաբերյալ շատ վատ ու սխալ լուրեր են տարածվել, սակայն դա դեռ չի նշանակում, որ իր համակիրների թիվը նվազել է: Կարծում է, որ իրեն սատարելու են և ՀՅԴ-ից, և ՀԺԿ-ից, «Երկրապահից» որոշ անձեր: Թեկնածուն ակնկալում է, որ ընտրությունները կանցնեն 50 տոկոսանոց արդար ու թափանցիկ, եթե չխանգարեն, որը կլինի նաև աջակցության գլխավոր սահմանը: Հ. Խաչատրյանը ավելացրեց. «Ես չեմ հավատում այն հայտարարություններին, որ Հ. Աբրահամյանը որոշել է զբաղվել օրենսդրական գործունեությամբ, եթե ապացուցի, կհավատամ, գուցե նաև զիջեմ: Ես տրամադրված եմ պոզիտիվ համագործակցության, համագործակցություն իրականացնում եմ շատ կեղծ և շատ սկզբունքային միայն այն դեպքում, երբ գոտկատեղից ցածր հարվածներ են լինում: Եվ հիմնականից զգուշացնում եմ, ցանկալի է, որ հարվածներ լինեն օրենքի և բարոյականության սահմաններում»:

«Հնարավո՞ր է, որ միանաք թեկնածուներից մեկին և դուրս գաք ընտրապայքարից» հարցը Հ. Խաչատրյանը բացառեց ու ասաց, որ պայքարելու է մինչև վերջ ու ամեն ինչ անելու է, որ արդար անցնեն ընտրությունները: «Իսկ եթե արդար ու թափանցիկ չլինեն, ապա պարզ է, որ շատերը կմիանան իմ բողոքին»:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ո՞վ է փորձում Հայաստանում ֆորսմաժորային իրավիճակ ստեղծել ...

1-ին էջից

Իսկ գուցե մեր նման աններևույթ կողմը մի ուրիշ երրորդն է, որն ինչ-որ բան գիտե լևոնականների և իշխանության գործուն դեմքերի միջև երկխոսության ուղղությամբ ինչ-որ սակերային պայմանավորվածության մասին, որն, ի դեպ, շահերի մակարդակով խուսափում է, և այդ կողմի շահերից չի բխում Հայաստանում հավասարակշռության հաստատումը, մթնոլորտի առողջացումը: Ու այդ երրորդ կողմն ով ասես կարող է լինել՝ էլ ավելի շահեր հետապնդող արտաքին ուժեր, էլ ներքին խառնակիչներ, էլ սադրանքներ, ում համար դժվար չէ կրիմինալ վարձել ու ներքին ֆորսմաժորային իրավիճակ հրահրել, ինչ է թե իր մութ գործերը շարունակի: Հասարակության մեջ անվստահության սերմանումը, պարզվում է, այնքան էլ միջ կողմերի շահերից չի բխում, և այդ «երրորդ կողմը» կոչվածը կարող է բաղկացած լինել չորրորդ-հինգերորդ-վեցերորդ կողմերից առանձին վերցրած, կամ նրանց գաղտնի համաձայնությունից՝ հեռահար նպատակներով՝ Ղարաբաղի հարցի լուծման ելակետի վաքթարացում, տնտեսական շահեր, տարածաշրջանային ներկայություն: Մյուս կողմից, այդ բոլոր կողմերի սկզբունքը ընկնում են հենց իշխանության վրա՝ հենց նա պետք է կարողանա առաջ ընկնել իրադարձությունների ընթացքում, մի ակնթարթ շուտ գլխի ընկնել կատարվելիքի ենթատեքստը և կարգավորանը հաստատել: Բոլոր դեպքերում է իշխանությունը պատասխանատու՝ անկախ նրանից, թե ո՞վ է հրահրում մեր հայրենական, այսպես ասած «սկինհեդային» հարձակումները և այլ մանր-մունր խժդժությունները: Ուստի իշխանությունն այդ բոլոր կողմերի հաշվից պետք է կարողանա գալ և ոչ ուժային մեթոդներով, ոչ թե իրադարձությունների հետևանքների պոչից ման գա:

Վերադառնալով խաղաղական այս պահի զարգացումների հեռանկարին և արձագանքների կրկնական ակտիվացմանը՝ էլի կարելի է ասել, որ ինչ-որ մեկին ձեռնտու է երկու ուժերի՝ իշխանության և արհեստականորեն միակ ընդդիմություն դարձած լևոնականների՝ որոշ առումով նաև արհեստական դիմակայությունն այս պահին, երբ լևոնականների շարժումն իր լավագույն ժամանակները չի ապրում, էլ շարժումը մարում սուս բան է, եթե մարդիկ առաջվա պես չեն հավատում Տեր-Պետրոսյանին ու նույն ուժով չեն սատարում, ինչ մարտի 1-ից առաջ էր, բայց խաղաղական դիմակայության խառնակիչ անհասկանալի ուղղություններից զափ է լցվում: Բայց զափը, իմա՝ հանրահավաքը, այսօր հենց կերևա, վերջանո՞ւմ է, թե մի քանի զիրկ նոր զափ, այնուամենայնիվ, հավաքվել է: Մեր կարծիքով՝ ոչ, զափը ճշտություն է անելու, մնում է խառնակիչներին բացահայտել և... չամաչել իրավիճակի լիցքաթափման ավելի արմատական մեթոդներից, խոսքը երկխոսության առավել առարկայական ձևերի մասին է, այդ թվում, ինչպես ժամանակին **«Ազգի»** վերլուծաբանն էր առաջարկում, մի քանի ընտրատեղամասերում անհրաժեշտ կողմերի սեղմողների մանդատներն վայր դնելուց հետո նոր ընտրությունների հայտարարումը ևս. վերջին դեպքում ընդդիմության ներկայացուցիչները հնարավորություն կունենան մասնակցելու այդպիսի ընտրությունների և եթե իրական աջակցություն ունեն հանրությունից՝ հաղթելու, մեծացնելով խորհրդարանում ընդդիմության թիվը՝ իրենց տեսակետները հանրությանը հասցնելու օրենսդիր մարմնում աշխատելով:

Այսօրվա հանրահավաքը, որին մասնակցելու է նաև «Ժառանգությունը», իսկապես հայտնի կանի մի շարք իրողություններ, որոնք որևէ ասույթ չի կարող բացահայտել: Երևում է, «Ժառանգությունն» ինքն էլ որոշելու է իր անելիքը դրանից հետո, քանի որ հուլիսի 11-ին է հրավիրել իր համաժողովը:

ԱՐԳԻՇՏԻ ԿԻՎՐԻԿՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
[illegible]
Հիմնադիր և հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երևան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԵՐՃ ԶԵՅԹՈՒՆՑՅԱՆ / հեռ. 529221
Քաղաքականություն (զոնային) / հեռ. 582960
Լրագրողների սենյակ / հեռ. 581841
Համակարգչ. ծառայություն / հեռ. 582483
[illegible] / հեռ. 529353
Համակարգչային շարվածք «Ազգ»-ի
[illegible]
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
[illegible]
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Բենզին, գների բարձրացում եւ ոսկու վաճառք

Տիգրան Սարգսյանն անդրադարձավ «իրականությանը չհամապատասխանող» եւ «անհեթեթ» երեք մեղադրանքներին

Մինչ կառավարության նիստի օրակարգին անցնելը, երեկ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանն անդրադարձավ մի շարք «չափազանց կարեւոր» խնդիրների, որոնք «վերջին շրջանում» վերագրվում են իշխանություններին եւ որոնց նախորդ օրը խնդրել էին վարչապետին անդրադառնալ ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչները:

Առաջին մեղադրանքն այն է, որ Հայաստան ներմուծվող բենզինի ծավալները 70-80 տոկոսով ավելի ցածր են ցույց տրվում, քան իրականում է: Այնինչ, ըստ վարչապետի, դա նշանակում է, որ հազարավոր վագոններ բենզին մաքսանենգ ճանապարհով ներմուծվում է Հայաստան, եւ մենք գործ ունենք միջազգային մաքսանենգության հետ, քանի որ այդ բենզինը հասնում է մի քանի պետությունների սահմանները: «Հասկանալի է, որ այս տեղեկատվությունը շատ հեռու է իրականությունից, տեսականորեն եւ պրակտիկորեն դա հնարավոր չէ», նշեց Տիգրան Սարգսյանը, հիմնավորելով այն փաստով, որ յուրաքանչյուր «մեկ փոքրիկ մեքենա՝ երկակի նշանակության արգելք ունեցող, որ հասնում է մեր սահմանը, դառնում է միջազգային կառույցների քննարկման առարկա»: Այնինչ, այսպիսի տեղեկատվության տարածումը, վարչապետի համոզմամբ, նպատակ ունի ոչ թե անդրադառնալ մեր պետականությանը, ինչի մասին խոսում են ընդդիմադիրները, այլ «ցավ պատճառել եւ վարկաբեկել իշխանություններին»:

Տարածված հաջորդ տեղեկատվությունն այն է, որ Հայաստանի Հանրապետությունում արհեստականորեն գները բարձրացվում են, որպեսզի վերնախավը հարստանա: «Ինչպես 1990-97-ին, երբ Հայաստանը գտնվում էր ծանր գնաճային ցնցումների ազդեցության ներքո, եւ մենք ունեինք հիպերինֆլյացիոն երեւույթներ, այնպես էլ այսօր, իշխանությունները շահագրգռված չեն, որ մեր երկրում լինի բարձր գնաճ, որովհետեւ առաջին հերթին դա հարվածում է իշխանությունների հեղինակությանը», ընդգծեց Տիգրան Սարգսյանը, ավելացնելով, որ աշխարհի լավագույն ուղեղները ծախսում են, թե ինչպես պետք է զսպել գնաճը, հիմնականում վառելիքի եւ սննդամթերքի գնաճը: 12 ամսվա կտրվածքով Հայաստանում արձանագրված 9,9 տոկոս գնաճից 8 տոկոսը պայմանավորված է ներմուծվող ապրանքների գների աճով: «Այնինչ, այս տեղեկատվությունը նույնպես չի համապատասխանում իրականությանը», ասաց Տիգրան Սարգսյանը:

Երրորդ խնդիրը «քաղաքական սպեկուլյացիաների եւ քաղաքական ավանտյուրաների առարկա դարձած» ոսկու վաճառքի պատմությունն է: Ըստ վարչապետի, փորձ է արվում դա դարձնելու «մեղադրական մի ազդակ» եւ տարածելու քաղաքացիների շրջանում, թե «մենք մեր երկրի ոսկու պաշարները վաճառել ենք»: Այս կապակցությամբ Տիգրան Սարգսյանը տեղեկացրեց, որ ՀՀ Կենտրոնական բանկի պահոցներում չպետք է լինի ոսկի, այդ քաղաքական որոշումը կայացվել է 1994-ին եւ դրան հաջորդած հետագա տարիներին ոսկու բոլոր ֆիզիկական պաշարները Հայաստանից արտահանվել են Շվեյցարիա: Փոխարենը, բացվել են մետաղական դեպոզիտային արտարժութային հաշիվներ, որոնք արտահայտված են դոլարով: 1994-ին կայացրած որոշումը, ըստ վարչապետի, ճիշտ է եղել, որովհետեւ ֆիզիկական ոսկին չէր կարող նպաստել մեր երկրում տնտեսական եւ սոցիալական խնդիրների լուծմանը: Անհրաժեշտ էր, որ այդ ոսկին դառնա եկամտաբեր, արտարժութային ակտիվ: 2003-ին ԿԲ-ն կայացրել է որոշում դոլարով արտահայտված մետաղական հաշիվները վերածելու ֆունտ ստեռլինգով դեպոզիտային հաշիվների: «Այդ գործարքի արդյունքում մենք ստացել ենք 2 մլրդ 300 մլն իրացված մաքուր շահույթ, որն ամբողջությամբ փոխանցվել է պետական բյուջե»:

«Բացի դրանից, մետաղական դեպոզիտային հաշիվների սպասարկումը 2003-ին վնասաբեր էր, որովհետեւ այդ հաշիվների սպասարկման համար մենք կատարում էինք ծախսեր, իսկ եկամտաբերությունը չնչին էր՝ համեմատած ֆունտ ստեռլինգի հետ, որն այդ պահին ուներ ամենաբարձր եկամտաբերությունը, եւ նրա արժեքը դոլարի հետ համեմատած շատ ավելի բարձր էր: Եղել է շահավետ գործարք մեր պետության համար», ընդգծեց Տիգրան Սարգսյանը: Նա անդրադարձավ այս առնչությամբ մեկ այլ մեղադրանքի եւս, համաձայն որի, եթե այդ գործարքը իրականացվեր ոչ թե 2003-ին, այլ 2008-ին, ապա շահույթները կարող էին լինել ավելի մեծ: «Սակայն այս տրամաբանությամբ մենք կարող ենք հիշել 1990-97 թթ. բոլոր սեփականաշնորհման գործընթացները, որ եթե մենք խելոք լինեինք եւ այդ սեփականաշնորհումը իրականացնեինք ոչ թե 1990-ին, այլ 2008-ին, հասկանալի է, թե ինչքան ավելի մեծ եկամուտներ մեր պետությունը կստանար, եթե միայն վերցնենք այն հանգամանքը, թե անշարժ գույքի 1 քմ-ն ինչ արժեր 1990-ին եւ ինչ արժե 2008-ին: Հասկանալի է, որ սա անհեթեթ մոտեցում է, երբ խոսքը ավելի մասնագիտական մոտեցումներ պահանջող խնդիրների մասին է», երեք մեղադրանքների թեման եզրափակեց վարչապետը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայաստանի վարկանիշը BB մինուսից «Ֆիչը» դարձրել է BB

Որպես հաճելի լուր երեկ կառավարության նիստում վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը հայտնեց, որ «Ֆիչ» միջազգային ռեյտինգային ընկերությունը բարձրացրել է Հայաստանի վարկանիշը՝ BB մինուսից դարձնելով BB, ինչը «ստեղծում է բարենպաստ պայմաններ տնտեսական աճի եւ ներդրումների ներգրավման համար»: Վարչապետը հատկապես կարեւորել է, որ այդ կազմակերպությունը, որպես դրա հիմնական չափիչներ, նշել է նոր կառավարության բարեփոխիչ նախաձեռնությունները, որոնք կբերեն առավել մրցունակ, բազմազան տնտեսության: Եվ երկրորդ, որ կարեւորել է «Ֆիչը», հետեւողական մակրոտնտեսական քաղաքականության կարգապահությունն է, որը ստեղծում է բարենպաստ միջավայր ներդրումների համար:

Տիգրան Սարգսյանի համոզմամբ, «այս հեղինակավոր կազմակերպության գնահատականները նպաստելու են մեր բարեփոխումներին: Եվ սա լուրջ, օբյեկտիվ ազդակ է համաշխարհային շուկայում գործող բոլոր կազմակերպությունների համար, քանի որ համաշխարհային ֆինանսական հարթակի վրա մենք այսօր ունենք ավելի բարձր վարկանիշ, քան երեկ»:

Ա. Մ.

Ինչ տնտեսական ցուցանիշներ են կանխատեսվում առաջիկա երեք տարիներին

Հայաստանի 2009-2011 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագիրը, որ երեկ հաստատեց կառավարությունը, մամուլի ասուլիսի ժամանակ լրագրողներին ներկայացրեց ֆինանսների նախարար Տիգրան Դավթյանը: Նա տեղեկացրեց, որ ըստ ծրագրի, մեր համախառն ներքին արդյունքը (ՀՆԱ) 2009-ին կկազմի համար 4 տրիլիոն 169 մլրդ դրամ, 2010-ին՝ 4 տրիլիոն 700 մլրդ դրամ, 2011-ին՝ 5 տրիլիոն 273 մլրդ դրամ:

Գնաճը կանխատեսվում է, որ 2009-ին կկազմի 5 տոկոս, 2010-ին՝ 4 տոկոս, 2011-ին՝ 3 տոկոս: Պետբյուջեի եկամուտները 2009-ին ակնկալվում է 900 մլրդ դրամ, 2010-ին՝ 1 տրիլիոն 18 մլրդ դրամ եւ 2011-ին՝ 1 տրիլիոն 154 մլրդ դրամ: Աճն այստեղ նախատեսվում է ապահովել տնտեսական աճի եւ հարկային ու մաքսային վարչարարության բարելավման միջոցով: Ծախսերը 2009-ին կկազմեն 947 մլրդ դրամ, 2010-ին՝ 1 տրիլիոն 79 մլրդ դրամ եւ 2011-ին՝ 1 տրիլիոն 222 մլրդ դրամ: Հարկեր-ՀՆԱ հարաբերակցությունը տարեկան կաճի առնվազն 0,4 տոկոսով: 2008-ին 16,3 տոկոս կազմած այդ ցուցանիշը 2009-ին պետք է հասնի 16,7 տոկոսի, 2010-ին՝ 17,1 տոկոսի, 2011-ին՝ 17,5 տոկոսի:

Միաժամանակ, Տիգրան Դավթյանը չբացառեց, որ կանխատեսված ցուցանիշները փոփոխվեն, ինչի հավանականությունն ամենից շատ հնարավոր է գնաճին վերաբերող ցուցանիշներում: Ըստ նրա, գնաճային ռիսկերը պետք է զսպվեն ցածր դեֆիցիտի, մրցակցային դաշտի ապահովման եւ ինֆլյացիոն ռիսկերի կրճատման միջոցով:

Ա. Մ.

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

Հայաստանում Հունաստանի դեսպանն ու ՄԱԿ-ի ՊՀԾ հայաստանյան գրասենյակի տնօրենն այցելեցին Լոռու մարզ

Հուլիսի 1-ին Լոռու մարզ այցելեցին Հայաստանում Հունաստանի դեսպան Իոաննիս Կորինթիոսը եւ ՄԱԿ-ի Պարենի համաշխարհային ծրագրի (ՊՀԾ) Հայաստանի եւ Վրաստանի գրասենյակի տնօրեն Լոլա Կաստրոն: Վանաձորում նրանք հանդիպեցին Լոռու մարզպետ Արամ Քոչարյանի հետ: Հունաստանի կողմից 295 հազար ԱՄՆ դոլարի արժողությամբ 300 տոննա ցորենի ալյուրի նվիրատվություն է կատարվել ՄԱԿ-ի ՊՀԾ-ին՝ Հայաստանում իր գործունեության մի շարք ամիսների ընթացքում հազարավոր կարիքավոր մարդկանց սնունդ հասցնելու համար: Տեղում գնված ցորենի ալյուրը կբաշխվի 5 հազար մարդու՝ որպես օգնություն, ինչպես նաեւ ՊՀԾ-ի օժանդակ «Սնունդ՝ աշխատանքի դիմաց» եւ «Դպրոցական սնուցման» ծրագրերի շրջանակներում Լոռու, Գեղարքունիքի, Շիրակի, Տավուշի մարզերում եւ Երեւանում:

Մեր հարցին, թե Հայաստանում շուտով ավարտվում է ՊՀԾ-ի ծրագիրը եւ կա՞ արդյոք փոխարինող որեւէ այլ ծրագիր, տիկին Կաստրոն պատասխանեց.

- Առանձին փոխարինող ծրագիր չկա, բայց կան օժանդակող այլ ձեւեր: Մենք ծրագիրը հանձնելու ենք Հայաստանի կառավարությանը, պետք է սովորեցնենք մեր իմացածը լոգիստիկայի մասին (ինչպես սնունդը տեղ հասցնել, տեխնիկական խնդիրների մասին եւ այլն): Հայաստանի կառավարությունը եւս քայլեր է ձեռնարկում կարիքավորներին օգնելու համար, բարձրացվել են թոշակները, նպաստները: Երրորդ ձեւն այն է, որ մարդիկ եւ համայնքներն իրենք մտածեն իրենց մասին: Օրինակ՝ մեր օժանդակությամբ Յաղդան համայնքում անցկացվել է ոռոգման ջրագիծ, որի շնորհիվ ոռոգվում է 180 հա հողատարածք:

Մարզպետ Արամ Քոչարյանի հետ հանդիպումից հետո հյուրերը Լոռու փոխմարզպետ Ջոհար Թոռոսյանի, ՄԱԿ-ի ՊՀԾ-ի Լոռու մարզի դիտորդ Վլադիմիր Ղարաչյանի եւ այլոց ուղեկցությամբ այցելեցին Վանաձորի Տարոն թաղամասի հարեւանությամբ գտնվող տարածք, որտեղ Անտառաշեն համայնքի մերձակայքի հետ միասին՝ «Սնունդ՝ աշխատանքի դիմաց» ծրագրով 8 հեկտարում տնկվել է 21 հազար 600 սոճի: Ինչպես տեղեկացրեց Գուգարքի անտառտնտեսության ավագ անտառապետ, «Հայկական կանաչ խաչ» ՀԿ-ի «Անտառվերականգնում» ծրագրի համակարգող Գագիկ Ամիրյանը, ծրագրով աշխատում են մոտ 70 մարդ: Յուրաքանչյուր աշխատողի օրական տրամադրվում են 4 կգ ալյուր, 300 գ բուսական յուղ եւ 300 գ ընդեղեն: Ծրագիրն սկսվել է ապրիլից եւ տեւելու է մինչեւ սեպտեմբեր: Այնտեղից հյուրերը մեկնեցին հունական Յաղդան գյուղ, որտեղ դեսպանը կատարեց ցորենի ալյուրի խորհրդանշական հանձնում:

Դեսպան Ի. Կորինթիոսը նշեց, որ ինքը Հայաստանում է անցած տարվա վերջից: Այս ծրագիրը Հունաստանի կառավարության կողմից Հայաստանում իրականացվող ծրագրերից մեկն է: Այժմ ընթացքի մեջ է Տավուշի մարզի Նոյեմբերյանի տարածաշրջանում բնամթերքը պահելու համար սառնարանների, ինչպես նաեւ սպանդանոցների կառուցումը: Հայաստանում Հունաստանի կողմից իրականացվող ծրագրերի ընդհանուր գումարը կազմում է մոտ 4 միլիոն եվրո:

Հայաստանում Հունաստանի դեսպանի առաջին օգնական Վիսալիոս Խրոնիդիան տեղեկացրեց, որ դեսպան Ի. Կորինթիոսը պետք է այցելի նաեւ Ախթալա, Շամլուղ, Ստեփանավան, Վանաձոր բնակավայրերը, որտեղ եւս հունական համայնքներին ֆինանսական աջակցություն կցուցաբերվի:

ՄԱՐԻՆԱ ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ

ՕՐԱԿԱՐԳ

Այսօր

- ◆ժամը 9.30-ին «Հայփոստ»-ի կենտրոնական մասնաճյուղից (Սարյան փողոց) կմեկնեն Գյումրի՝ 2 փոստային բաժանմունքների վերաբացման առիթով:
- ◆ժամը 11.00-ին Ազգային գրադարանում տեղի կունենա գրադարանի պետական կարգավիճակ ստանալու 89-ամյակին նվիրված միջոցառում:
- ◆ժամը 11.00-ին Զարգացման հայկական գործակալությունում տեղի կունենա գործարարության աջակցման խորհրդի գործարար համայնքի նիստ, կքննարկվի հարկային վարչարարության կատարելագործման հայեցակարգի նախագիծը:
- ◆ժամը 12.00-ին «Հայացք» մամուլի ակումբի հյուրն է Պարույր Հայրիկյանը: Թեման՝ «ՀՀ սահմանադրությունն ու հասարակությունը»:
- ◆ժամը 12.00-ին տարածքային կառավարման նախարարության շենքի դահլիճում տեղի կունենա ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի նախագահ Անդրանիկ Անդրեասյանի մամուլի ասուլիսը:
- ◆ժամը 13.00-ին «Հայացք» մամուլի ակումբի հյուրն է ԱԺ պատգամավոր, ՀՅԴ խմբակցության քարտուղար Արտաշես Շահբազյանը:
- ◆ժամը 13.00-ին մշակույթի նախարարությունում Գրողների համահայկական համաժողովի վերաբերյալ ասուլիսով հանդես կգա ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը:
- ◆ժամը 15.00-ին Նկարիչների միության դահլիճում տեղի կունենա «Կնոջ աշխարհ» 7-րդ միջազգային մասնագիտացված ցուցահանդեսի բացումը:
- ◆ժամը 17.30-ին «Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցի «Թագուհի Էրատո» սրահում տեղի կունենա Ռուսաստանի հայերի միության եւ Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի նախագահ Արա Աբրահամյանի մամուլի ասուլիսը:
- ◆ժամը 19.00-ին Մատենադարանին հարող տարածքում տեղի կունենա Համաժողովրդական շարժման հանրահավաքը:

Առաջին հայերը Նոր երկրում

(XVII դ. սկիզբ - XVIII դ. առաջին կես)

1618-ին Ամերիկա մուտք գործեց առաջին հայը՝ Ջոն Մարտինը

Հայերն Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ են մեկնել անձնական, կրթական, տնտեսական, քաղաքական, ծառայողական, կրոնական և այլ հանգամանքներից ելնելով:

Դեռևս XVII դ. սկզբից Եվրոպայից դեպի Հյուսիսային Ամերիկա ուղևորված վերաբնակիչների թվում էին նաև առաջին սակավաթիվ հայերը: Բրիտանական գաղութատիրության այդ ժամանակաշրջանում Ամերիկա մեկնած հայերի մասին պահպանվել են շատ քիչ, հաճախ նաև պատմական հավաստման կարոտ կցկտուր տեղեկություններ: Այսպես, ըստ ամերիկացի պատմաբան Լուիս Ադամիկի, 1607 թ. Լոնդոնի «Վիրջինիա» ընկերության Ամերիկայի հյուսիսում՝ Ջեյմսթաունում հիմնած Վիրջինիայի գաղութը նույն թվականին բնակեցվել է լեհ, գերմանացի և հայ աշխատավորներով, որոնք եկել էին գաղութի «պատվար ու փրկիչ» քսանյոթամյա կապիտան Ջոն Սմիթի հետ՝ նրա հրամանատարությամբ չորս տարի Հունգարիայում թուրքերի դեմ կռվելուց հետո: Ամերիկյան սկզբնաղբյուրները հիշատակում են. «Լեհերը, գերմանացիները և հայերը գաղութի աշխատավորներն ու արհեստավորներն էին և, ի տարբերություն գաղութատերերի, որոնք խորշում էին աշխատանքից, սովոր էին ծանր ու երկարատև աշխատանքի»: «Կոպիտ ռամիկներ» ունեցող այդ մարդիկ հմտացել էին ծղոտի, կուպրի, օճառի փոշու, ապակյա հատիկների և էժան զարդերի արտադրության մեջ, որոնցով առևտուր էր կատարվում հնդկացիների հետ, ինչպես նաև մասնակցել են նրանց դեմ գաղութատերերի մղած կռիվներին՝ նպաստելով նորաստեղծ Վիրջինիայի գաղութի թե՛ տնտեսական և թե՛ քաղաքական առաջընթացին:

Չնայած վերոհիշյալ իրողությանը, սակայն երկու տարի անց նույն հայերն ու նրանց հետ ժամանած մյուս աշխատավորները գտնվել են ստրկամման վիճակում և անգլիացիների աչքում դիտվել իբրև «ստորակարգ օտարականներ»՝ զուրկ քաղաքացիական, տնտեսական ու քաղաքական իրավունքներից: Ահա թե ինչու, 1619-ին Ջեյմսթաունում հայերը լեհ, գերմանացի և հոլանդացի աշխատավորների հետ մասնակցել են «Ամերիկայում հասարակ մարդկանց իրավունքների ընդլայնմանն ուղղված քաղաքական գիտակցված առաջին ըմբոստությանը», որը միաժամանակ Նոր աշխարհում մարդկային իրավունքների ոտնահարման դեմ մղվող պայքարում տարբեր ազգերի ներկայացուցիչների միասնականության դրսևորման փայլուն օրինակ է: Հայտնի է, որ ապստամբությունն ունեցել է «բարեհաջող ավարտ», քանի որ նույն թվին Ամերիկայում ստեղծված առաջին ներկայացուցչական ժողովը՝ Ջեյմսթաունի Քաղաքացիների տունը, որոշել է, որ «նրանք (ապստամբած աշխատավորները - Ռ. Ս.) պետք է ազատ արձակվեն և լինեն ազատ այնպես, ինչպես այստեղի ամեն մի բնակիչ»:

Ուշագրավ է նաև այն փաստը, որ, որոշ աղբյուրների համաձայն, Վիրջինիայի գաղութի 1620 թ. ննջեցյալների ցանկում պահպանվել են Ջորոպաբեյ (հավանաբար՝ Ջոհրապ Աբեղ) և Ստեփան անունները, ինչպես նաև՝ Ջեյմսթաուն կղզու գերեզմանատանը՝ օտար, հավանաբար հայերեն գրերով գրված մի տապանաքար, սակայն դրանց հայկական ծագումը ենթադրական է:

Հետագա տարիներին ամերիկյան այդ երկրում ապրող հայի մասին տեղեկանում ենք Անգլիայի Ջեյմս I թագավորի կողմից գաղութային Ամերիկայի հարավային մասում տնտեսական, քաղաքական և առևտրական նպատակներով վերաբնակեցման համար հովանավորված Լոնդոնի «Վիրջինիա» ընկերության մեզ հասած որոշ փաստաթղթերից, որոնցում մի քանի անգամ հիշատակվում են «Մարտին Հայ» կամ «Ջոն Մարտին Պարսիկ» անունները (հավանաբար նկատի է առնվել XVII դ. սկզբին Շահ Աբբասի օրոք նրա ստացած պարսկահպատակությունը):

Դեպի Նոր աշխարհ Ջոն Մարտինի ուղևորության դրվագների մասին բավարար տեղեկություններ չկան: Պահպանված կցկտուր տվյալները թույլ են տալիս եզրակացնել, որ Մարտին Հայն Ամերիկա էր գնացել 1618 կամ 1619 թվականներին՝ որպես առանձնական բարեփոխումներ իրականացնելու ծրագրով Ջեյմսթաունում ժամանած Վիրջինիայի կառավարիչ Ջորջ Յարդլիի սպասավոր, քանի որ գաղութային ժամանակաշրջանի Ամերիկայում «ոչ մի գնով հնուս ձեռքեր չկային», բացի այդ, Նոր երկրի հարստությունների իրացման նպատակով ամեն կերպ խրախուսվում էր աշխատավոր ուժի մուտքն այնտեղ: Հետևաբար, կարելի է ենթադրել, որ Ջոն Մարտինը Ջ. Յարդլիի վստահությունը վայելող համեմատաբար հին սպասավորներից էր, որը Եվրոպա էր գաղթել հավանաբար 1610-1612 թթ.:

Շատ չանցած՝ 1619-ին, Ջոն Մարտինը հազարից ավելի բնակիչ ունեցող Վիրջինիայում ստանում է բրիտանական հպատակություն՝ դառնալով գաղութային ժամանակաշրջանի «առաջին հպատակագրված (naturalized - Ռ.Ս.) մարդն ամերիկյան մայր ցամաքում»: Նա, որպես ազատ մարդ, դառնում է 95 ակր (1 ակրը = 4.060 մ2) հողի տեր և զբաղվում Վիրջինիայում տարածված ծխախոտի մշակությամբ:

Կարելի է եզրակացնել, որ ազատ գործելու արտոնությունները, որոնցից օգտվել է նաև Ջոն Մարտինը, հնարավոր էին դարձել շնորհիվ նույն՝ 1619 թ. Ջեյմսթաունում մի խումբ օտար աշխատավորների իրականացրած ըմբոստ ելույթի, որի շնորհիվ ձեռք էին բերել որոշակի տնտեսական ու քաղաքական իրավունքներ:

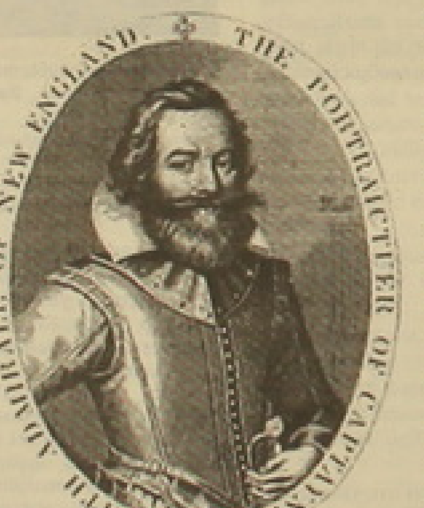

Նոր Անգլիայի ծովակալ Ջոն Սմիթը

Ջոն Մարտինը, Ամերիկայում շուրջ չորս տարի զբաղվելով ծխախոտագործությամբ, 1622-ին իր աճեցրած «ծխախոտի ծանրոցով» վերադարձել է Անգլիա, որտեղ մաքսատանը նրանից օտարերկրացու կրկնակի հարկ է պահանջվել: Այդ կապակցությամբ Ջոն Մարտինը դիմել է «Վիրջինիա» ընկերության դատարան: Պահպանվել է վերահարկավորման մասին դատարան նրա ներկայացրած 1622 թ. մայիսի 8-ի թվակիր խնդրագիրը, որից մեջբերում ենք մի հատված. «Ջոն Մարտին Պարսիկը համեստ խնդրագիր է ներկայացնում ընկերության բարեհաճությանը՝ դիմելով մաքսատունի իր ընկեր հողագործներին՝ իրեն ազատելու կրկնակի հարկ վճարելուց, ինչը նրանք իրենից պահանջում էին որպես օտարականից, չնայած նա դարձել էր ազատ մարդ Վիրջինիայում այն ժամանակվա կառավարիչ Սըր Ջորջ Յարդլիի տված՝ գաղութի կնիքը կրող վկայականով»:

Ջոն Մարտինին հաջողվում է շահել դատը: Նրան թույլատրվում է Անգլիայի քաղաքացիների վրա դրվող սովորական հարկով իր ծխախոտի բաժինը ներմուծել մայր երկիր: Այսպիսով, Ջոն Մարտինի գործով անգլիական դատարանը առաջին անգամ հաստատել է մայր երկրի և «օտար» գաղութաբնակների միջև տնտեսական հարաբերություններն ընդհանրապես՝ խթանելով առևտրի հետագա զարգացումը:

Ջոն Մարտինը, կրկին վավերացվելով որպես բրիտանական քաղաքացի, ունեցել է դիրքի հետագա առաջընթաց. նա դարձել է Լոնդոնի «Վիրջինիա» ընկերության մշտական կոմիտեի անդամ և ընտրվելու իրավունքով մասնակցել նրա բազմաթիվ կարևոր նիստերին: Այսպես, 1623-ի հոկտեմբերի 20-ին և նոյեմբերի 12-ին, 1624-ի հունվարի 14-ին տեղի ունեցած «արտակարգ» և կարևոր հանդիպումների արձանագրություններում նա հիշատակվում է որպես «Մարտին Հայ»: Հայտնի է նաև, որ նա մի ոմն լորդ Արգալի և յոթ այլոց հետ ընտրվել է ընկերության խնդրագիրը թագավորին հանձնելու հարցի օգտին: Ալ. Բրաունն իր «Առաջին հանրապետությունն Ամերիկայում» գրքում գրում է, որ Ջոն Մարտինի իրական անունը հայկական հնչողությամբ Հովհաննես Մարտյան պիտի եղած լինի: Կարծում ենք, հնարավոր է նաև Հովհաննես Մարտիրոսյան տարբերակը:

1624 թ. Ջեյմս I թագավորի կողմից Լոնդոնի «Վիրջինիա» ընկերության լուծարումից հետո դադարել են նաև Ջոն Մարտինի մասին տեղեկությունները:

Հետագայում՝ 1653-ին Ամերիկա են գալիս երկու շերամաբույծ հայեր՝ վերականգնելու ժամանակաշրջանի համար տնտեսական ու առևտրական կարևոր նշանակություն ունեցող, սակայն անհաջողության մատնված, Վիրջինիայի գաղութի շերամաբուծությունը և իրենց հմտությունները հաղորդելու տեղաբնիկներին: Այդ երկու հայերը, որոնք իրենց հմտության ու փորձի համար հայրենի երկրում մեծ հեղինակություն էին վայելում, Ամերիկա էին բերվել Օսմանյան կայսրությունից (հավանաբար Զմյուռնիայից) Վիրջինիայի գաղութի երևելի ղեկավար Էդվարդ Դիգգեսի անձնական ջանքերով ու նյութական միջոցներով: Նա, զբաղվելով մետաքսի առևտրով, շերամաբուծության ասպարեզում հայերի ունեցած հաջողությունների մասին տեղեկացել էր ժամանակին Ռուսաստանում Մեծ Բրիտանիայի դեսպանի պաշտոնը վարած իր հորից: Հայտնի է, որ շերամի հունդը Ռուսաստան էր մուտք գործում մեծ մասամբ Փոքր Ասիայի հայերի միջոցով: Այդ երկու հայերը խնամքով հետևել են Էդ. Դիգգեսի շերամաբուծական տարածքում՝ Դենբրիջի, Բելֆիլդի (այժմ՝ Ուիլյամսբերգ) և Ջեյմս գետի շրջակայքում, թրթուրների հասունացման համար անհրաժեշտ թթենիների աճին:

Հայերից մեկի՝ «Ջորջ Հայի» մասին տեղեկանում ենք 1656-ի դեկտեմբերին Վիրջինիայի խորհրդի կայացրած որոշումից, որտեղ ասված է. «...Ջորջ Հայը, մետաքսի արհեստում իր ցուցաբերած աջակցության և նույնը շարունակելու նպատակով երկրում մնալու համար, խորհրդի կողմից պարգևատրվել է չորս հազար ֆունտ ծխախոտով»: Նշենք, որ, հակառակ գործադրած ջանքերին, սկզբնական շրջանում զգալի արդյունքների չհասած հուսահատված հայերը նույնիսկ ցանկացել են վերադառնալ: Սակայն շուտով շերամապահական գործն ապշեցուցիչ հաջողության է հասել, դրան «փութաջանորեն նպաստող» անգլիացի շերամապահ Ջոն Ֆերարը 173 տողից բաղկացած երկարաշունչ մի ներբող է հյուսել՝ «Անձնազոհ Դիգգեսին՝ Թուրքիայից Վիրջինիա նրա երկու հայերի ժամանման կապակցությամբ» վերնագրով: Ահա մի հատված.

Սակայն ազնիվ Դիգգեսը Հայաստանից տարավ.
Նրա երկու հայերը Թուրքիայից բերված
Այժմ իր հաջ ձեռնարկով են մեծապես զբաղված,
Եվ ունի նա բավական պաշար հաջող տարվան.
Տաս հազար ֆունտ մետաքս այնժամ ի հույս կգա,
Եվ երկինքն կպարգևատրե նրա գործն արժանավայել:

Շերամաբուծության զարգացումը մեծ կարևորություն է ներկայացրել բրիտանական իշխանությունների համար: «Վիրջինիան մատակարարեց Չարլզ Ա-ի թագավորության պատմուճանը: Իսկ Չարլզ Բ-ի մետաքսե զգեստը անտարակույս իր Վիրջինիայի տիրապետության մեջ մշակված խոզակներեն պատրաստված էր: Տիկս անունով մարդ մը հայեր բերել տվավ Վիրջինիայի իր խոզակի արտադրության համար», գրել է Էդ. Էգգլեսթոնն անցյալ դարի վերջին:

Այսուհետև, ինչպես նշում է Մուշեղ եպիսկոպոս Սերոբյանն իր «Ամերիկահայ տարեցույցում» (Ա տարի, Բոստոն, 1912), Վիրջինիայում «Հայ միտքն ու ճարտարությունը կրցած է սատարել իր կազմության խանձարուրին մեջ եղող Ամերիկյան մետաքսագործական ճարտարարվեստին»՝ դառնալով Նոր աշխարհում շերամաբուծության ու մետաքսագործության առաջնեկ:

Հետագա տարիներին Ամերիկա եկած հայերի մասին պահպանվել են շատ սակավ, հաճախ ենթադրական տեղեկություններ: XVII-XVIII դդ. ընդգրկող այդ ժամանակաշրջանում հայերը հիմնականում եկել են Մեծ Բրիտանիայի հետ առևտրական առավել գործուն հարաբերություններ ունեցող եվրոպական որոշ երկրներից (հատկապես՝ Հոլանդիայից), ինչպես նաև Հնդկաստանից, և վերաբնակվել ամերիկյան նորաստեղծ տարբեր գաղութներում. Վիրջինիայից բացի, նաև՝ Մասսաչուսեթսում (1682 թ.՝ ծագումով հունգարահայ գիտնական Ստեփան Զադորին, հավանաբար՝ հայկական Զադուրյան, Ասատուրյան կամ Աստվածատուրյան ազգանունների տարբերակը), Հարավային Կարոլինայում (1719 թ.՝ քարոզիչ արժանապատիվ Փիթեր Թուսյանը, հավանաբար՝ Պետրոս Դուսոյան, և նրա քենի անդամ Ջեֆրի Սադուրը, հավանաբար՝ Հակոբ Սադուրյան, Ասատուրյան կամ Աստվածատուրյան), Ջորջիայում (1738 թ.՝ հողագործ Ստեփան Թարրյանը, կամ՝ Թերյեն, Թարյեն, հավանաբար՝ Տերյան):

Բրիտանական գաղութատիրության տվյալ ժամանակահատվածում Ամերիկա մուտք գործած հայերի ստույգ թիվը դժվար է որոշել, քանի որ ընդհուպ 1820 թ. նորեկների, այդ թվում նաև հայերի գրանցման վերաբերյալ փաստաթղթեր չեն պահպանվել:

Սակայն պատմական տվյալ ժամանակաշրջանում Ամերիկա մուտք գործած վերոհիշյալ առաջին հայերով չի պայմանավորվել հետագա տարիներին հայկական տարբեր տարածքներից դեպի ԱՄՆ նպատակաուղղված տեղաշարժը. նրանք սոսկ զանգվածայնության հիմնական հունից դուրս գտնվող անհատներ էին:

Ի մի բերելով բրիտանական գաղութատիրության շրջանում Ամերիկա մեկնած առաջին սակավաթիվ անհատ հայերի մասին մեզ հասած կցկտուր տեղեկությունները, կարելի է եզրակացնել, որ նրանց մեծ մասը տնտեսական ու պատմական հանգամանքների բերումով եվրոպական տարբեր երկրներում ցրված հայեր էին կամ նրանց օտարացած սերունդները, որոնք առևտրական և այլ հանգամանքների բերումով առնչվելով Մեծ Բրիտանիայի հետ, միմյանցից տարբեր, հիմնականում անհատական դրդապատճառներով անցել էին նոր վերաբնակվող գաղութ և ներգրավվել նրա տնտեսական ու հոգևոր կյանքի տարբեր բնագավառներում: Ահա թե ինչու նրանք մեծ մասամբ կրել են օտարացած անուններ, ինչպես նաև պատկանել քրիստոնեական հավատի այլ դավանանքների: Այսուհանդերձ, ամերիկյան գաղութային պատմական փաստաթղթերում նրանց հայկական ծագման մասին երբեմն հանդիպող ակնարկները հավաստիացնում են այդ ժամանակաշրջանում Նոր երկրում օտար վերաբնակիչների ազգային պատկանելության նկատմամբ եղած մեծ հետաքրքրությունը՝ դրանով իսկ ձեռք բերելով ազգային ու պատմական որոշակի արժեք:

ՌՈՒԲԵՆ ՍԱՀԱԿՅԱՆ
ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի ավագ գիտաշխատող, պատմական գիտությունների թեկնածու

Նա ծնվել էր Օսմանյան կայսրության վերջին մեծ փլուզման օրերի նախօրյակին օսմանյան մի նահանգում, որն այժմ Հունաստանում է գտնվում: Հռչակվեց որպես գրեթե հաղթված զինվորական առաջնորդ, որը կարողացավ խուսանավելով հաղթել ֆրանսիական, բրիտանական եւ Ավստրալիայից ու Նոր Զելանդիայից նրանց աջակցող բանակներին, որոնք կառչելով Դարդանելի ափերից, փորձում էին Թուրքիան խորտակել Համաշխարհային առաջին պատերազմի օրերին:

Եվ երբ կայսրությունը փուլ եկավ ու դաշնակիցները Սեւրի 1920 թվականի դաշնագրով մտադիր էին տրոհական ուժերով, դավանանք: Եվ տարիների ընթացքում այդ ուղղից շեղվելու ամեն մի փորձ համարվում է բանակի հակազդեցությանը, որը պատրաստ է պաշտպանելու Աթաթուրքի գաղափարները: Կրոնը, կրոնին հետեւելը թույլատրվում էր, բայց պետք է կառավարվեր անհատապես, ինչպես Եվրոպայում, եւ չպետք է միջամտեր պետության գործերին:

Տարիների ընթացքում Աթաթուրքի հետեւորդները գնալով ավելի անճկուն են դարձել եւ առավել կարեւորել: Նրանք ոչ մի կերպ փոխզիջման չեն գնում: Եվ չնայած Թուրքիայում ժողովրդավարությունը գործում է, իսլամիստական կա-

Այսօր Թուրքիայում ժողովրդավարությունը կանգնած է «դեւլեթի» պատճառով: Վերջերս սահմանադրական դատարանը պետական համալսարաններում աղջիկների գլխաշոր կրելու հարցում հակառակվեց խորհրդարանի որոշմանը: Թուրքիայի խորհրդարանը ղեկավարվում է իսլամամետ կառավարության կողմից: Էրդողանն ինքը հակված է պահպանելու աշխարհիկ պետությունը: Զարմանալիորեն, նրա կառավարությունը ավելի ժողովրդավարական է, քան «դեւլեթն» է թույլատրում:

Գլխաշորերից բացի ուրիշ ոչ մի խնդիր այնքան չի վրդովեցնում ավանդապահ Թուրքիայի Իսլամիստներին: Ինչ-

Աշխարհիկությունը, ժողովրդավարությունը եւ Թուրքիայի փչրվող երազանքները

«Նյու Յորք թայմս» օրաթերթի սույն հրապարակումը Էրդողանի քաղաքական ու մշակութային անցյալը, դիրքն ու նրա կառավարության դեմ Թուրքիայում դատական հետապնդումը պարզելու համար «Բոստոն գլոբ» թերթի հունիսի 17-ի համարում.

«Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթից ստորեւ քաղվածաբար ներկայացվող Հ. Դ. Կ. Գրինուեյի վերլուծական պահ է ներկայացվում է «Բոստոն գլոբ» թերթի հունիսի 17-ի համարում. Հեղինակն այդ թերթի աշխատակիցներից է:

բաժանել Թուրքիան, Մուստաֆա Քեմալն իր բույսը հավաքեց իր հուսալքված հայրենակիցներին, դուրս մղեց հույներին եւ դիմակայեց բրիտանացիներին ու ֆրանսիացիներին՝ վերջնականապես ապահովելու համար երկրի սահմանների անվտանգությունը:

Արեւմուտքին հակահարված տալուց հետո Քեմալը ձեռնամուխ եղավ պատմության մեջ ամենախիզախ սոցիալական վերափոխումներն իրականացնելու, որոնցից նմանվեր այդ նույն Արեւմուտքին: Նախկին արաբերեն տառերին փոխարինելու եկան լատինական այբուբենի տառերը՝ կտրելով թուրքերին բազմադարյան արեւելյան գրականությունից: Դրանով նա մահից հեռացրեց իսլամի մնացած ձեռքը: Թուրքիան պետք է դառնա նոր եվրոպական ոճի, աշխարհիկ երկիր՝ տարբեր եվրոպական երկրների սահմանադրություններից վերցրած իր սեփական օրենքներով ու կանոններով: Այստեղից էլ նա հայտնի դարձավ որպես Աթաթուրք, այսինքն՝ բոլոր թուրքերի հայր:

Այս բոլորը հանրապետության միջոցով չկատարվեցին: Ավանդապահները դեմ էին: Բայց փոփոխությունները իրականացվեցին գրեթե մեկ օրից մյուսը: Քեմալիզմը դարձավ պաշտոնական ուսմունք, դավանանք:

...

ռույցներն այնտեղ էլ չեն վստահում դրան: Բանակը միշտ զգոն կանգնած է որպես պետության «պահապանը»՝ տարայելու որեւէ կառավարության, որը չափից ավելի կշեղվի Աթաթուրքի գծած ուղուց:

«Մահիկը եւ աստղը: Թուրքիան երկու աշխարհների արանքում» գրքում Սթիվեն Քինզերը գրում է, որ երեք «խաքիկալը» (անկախություն, ազատություն) իր ամենասիրելի թուրքական բառն է, սակայն «դեւլեթը» նկարագրում սիրելին է, քանի որ բացի բառարանային «պետություն» իմաստից, թուրքերենում դա «ամենակարող մի ամբողջություն է, որը վեր է ամեն մի քաղաքացուց եւ ամեն մի այլ կառույցից»:

«Դա ինքնամփոփ, ինքն իրեն մշտնջենականություն պարգեւող զինվորականների, ուսիկանատեսների, դատախազների, դատավորների, քաղաքական գործիչների եւ լրատվական ծառայությունների էլիտար մի խումբ է, որն ինքն է որոշում «դեւլեթի» նպատակությունը եւ պահանջները: Այս խումբն ինքը շատ օրեններ է գրել, որոնցով առաջնորդվում է իր պարտականությունների կատարման ընթացքում, իսկ պետք եղած դեպքերում խախտում է երկրում սահմանված օրենքները», գրում է Քինզերը:

...

տես Ֆրանսիայում, դա կարծես խփում է աշխարհիկ պետության «սրտին»: Եթե «դեւլեթը» որոշի, որ «տանել չի կարողանա» գլխաշորերը, ապա այդպես էլ կլինի: Ամեն անգամ, որ անհրաժեշտություն է առաջանում, Մ. Նահանգների Գերագույն դատարանը հակառակվում է Կոնգրեսի կամքին:

Բայց երբ չափավոր կրոնական մի կուսակցություն, որը ժողովրդավարական սկզբունքներով է ընտրված, բանի արգելվում է, ինչ երաշխիքներ կան, որ չափավոր իսլամիզմը կհաստատվի երկրում: Էրդողանի եւ նրա կուսակցության գործունեության արգելումը նշանակում է տարակարծությանը վերջ դնել, բազմակարծությունը բացառել խաղաղական ճանապարհներից եւ մարդկանց առաջնորդել դեպի ծայրահեղություն, դեպի մոլեռանդություն, ինչպես շատ այլ պակաս ժողովրդավարական մահմեդական երկրներում:

Էրդողանը գլխավորում էր «ռեֆորմիստական» մի կառավարություն, որը ձգտում էր անդամակցել Եվրամիությանը: Դա համահունչ էր Աթաթուրքի ցանկություններին: Նրա կուսակցության արգելումը փշրում է բոլոր թուրքերի հին երազանքները:

Թարգմ. Հ. Ծ.

«Որ Բոյուքանըքն ու Բաշբուղը սաթաթայական են, զարմանալի չէ»

1-ին էջից

Հունիսի 12-ին «Վաթիքը» Իլքեր Բաշբուղի լուսանկարները Լացի պաշտի մոտ հրատարակել էր «Ո՞վ է այս գեներալը» վերնագրով առանց անուն նշելու: Զինվորական լուսանկարների շուրջ երկրում բարձրացող անախորժ աղմուկին, գլխավոր շտաբը նախընտրել էր իր լռությունը պահպանել: Ամենայն հավանականությամբ, աղմուկը ոչ նշանակություններից պատահողը է «Վաթիքին», իսկ գլխավոր շտաբի լռությունը ոգեւորել, որ իսլամական այս թերթը հունիսի 14-ին վերստին արծարծեց լուսանկարների թեման, ուղղելով Բաշբուղին հետեւյալ 3 հարցը. «Դո՞ւ եք լուսանկարում պատկերված անձը: Ունեցե՞լ եք գաղտնի հանդիպում Սահմանադրական դատարանի փոխնախագահ Օսման Փաքսուտի հետ, որտեղ քննարկման է դրված վարչապետ Էրդողանի «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցությունը փակելու հարցը: Ո՞րն է ձեր դերը օսարերկրյա ակումբում»:

Առաջին հարցի առնչությամբ «Վաթիքը» գրում է. «Եթե Լացի պաշտի մոտ պատկերված անձը գեներալ Իլքեր Բաշբուղն է, ապա զանազանելի գործերի հրամանատարությունը պետք է պարզաբանի, նա այնտեղ եռատաղեմի տեսարժան վայրերն այցելելու նպատակո՞վ է եղել իբրեւ զբոսաշրջիկ, թե՞ աղոթելու: Թեեւ մենք հունիսի 12-ի համարում արդեն գրել էինք. «Պաշտոնական այցով Իսրայելում գտնվող բարձրաստիճան թուրք զինվորականը Երուսաղեմում «հրեա հավատացյալների» համար «սուրբ» համարվող Լացի պատի մոտ աղոթեց, հենվելով պատին ձեռքերը»: Ե՞րբ եք պարզաբանելու»:

Ինչ վերաբերում է 3-րդ հարցում ակնարկվող «օտարերկրյա ակումբին», ապա խոսքը տվյալ դեպքում 1882-ին անգլիացի դիվանագետ Ալֆրեդ Սանդիսոնի նախաձեռնությամբ ստեղծված «Արեւել» խմբի մասին է: Այդ ակումբի անդամ եւ ընդունված ծառայողների թվում նախկին նախագահ Փաշաիչի, Թուրքիայի ազգային ակադեմիայի նախկին հրամանատար Օզդենի, ժողովրդա-համապետական կուսակցության անդամների, նախկին նախարար Մորոլըքայի եւ այլոց հետ, ըստ «Վաթիքի», այս խմբի անդամների թվում է նաեւ ցամաքային գործերի հրամանատար, բանակի գեներալ Իլքեր Բաշբուղը:

Մինչդեռ թուրքական զինվորական կանոնադրությունը արգելում է զինծառայողների անդամակցությունը որեւէ հասարակական, խաղաղական կամ այլ կազմակերպություններին: Իլքեր Բաշբուղը, ինչ խոսք, անպատասխան է թողել «Վաթիքի» հարցադրումները: Գուցե դրանում իր դերն է կատարել «Արեւել» խմբին նրա անդամակցության վկայականի պատճենը, որը նույն համարում տպագրել է այս թերթը:

Հարցը, սակայն սոսկ «Վաթիքի» հրատարակած լուսանկարները կամ հարցադրումները չեն, այլ դրանց հավանական արձագանքը իսլամական շրջանակներում եւ համանուն թերթերում: Եթե «Վաթիքը» սահմանափակվում է ցամաքային գործերի հրամանատար Բաշբուղի սաթաթայական (այդպես են կոչում Թուրքիայում աշխարհիկ կրոնափոխ հրեաներին) ծագման բացահայտմամբ, ապա հունիսի 18-ի համարում տեղական «Էլ Ազիզ» թերթը ընթերցողին մեկ անգամ եւս հիշեցնում է, որ առաջա գլխավոր շտաբի պետի նման սաթաթայական է նաեւ ներկայիս գլխավոր շտաբի պետ Բույուքանըթը, ավելացնելով. «Այն որ Բոյուքանըքն ու Բաշբուղը սաթաթայական են, զարմանալի չէ... Կոմանդոս հրեաներն են ստեղծել Թուրքիայի Հանրապետությունը»:

Օբամային եւ Մակքեյնին հորդորում են հրաժարվել դիլետանտ դիվանագետներից

ԱՄՆ դիվանագիտական ակադեմիան նախագահության թեկնածուներ, դեմոկրատ Բարաք Օբամային եւ հանրապետական Ջոն Մակքեյնին նամակներ է ուղարկել, կոչ անելով դեսպանների պաշտոններում հնարավորինս քիչ նշանակել դիվանագիտական փորձ չունեցող մարդկանց: «Վաշինգտոն փոստ» թերթը տեղեկացնում է, որ այդ դիմումը ստորագրել են պետդեպարտամենտի ողջ մնացած բոլոր նախկին ղեկավարները:

Դիվանագետների հաշվարկների համաձայն, Ջոն Քենեդու նախագահության (1961-1963 թթ.) ժամանակներից սկսած միջին հաշվով ԱՄՆ երեք դեսպանից մեկը լուրջ դիվանագետ չի եղել: Նման դեսպանների պատրաստումը սահմանափակվում է հատուկ եռշաբաթյա դասընթացներով: Դիվանագիտական ակադեմիայում կարծում են, որ նրանց անփորձությունը հաճախ լրացուցիչ դժվարություններ է ստեղծում միջազգային գործեր վարելու ժամանակ:

Նախագահները հաճախ դեսպան են նշանակում այն մարդկանց, որոնք հատուկ ծառայություններ են մատուցել նախընտրական արշավի ժամանակ, օրինակ, խոշոր գումարներ են նվիրաբերել նախընտրական հիմնադրամին: Ներկայիս նախագահ Ջորջ Բուշի օրոք եվրոպական երկրներից մեկում դեսպան նշանակված անձանցից մեկը «Վաշինգտոն փոստին» խոստովանել է, որ դեսպան նշանակվելու պահին քարտեզի վրա նույնիսկ չի իմացել այն երկրի տեղը, ուր գործուղվել էր ինքը:

Կոլումբիայում ազատագրվել են Ինգրիդ Բետանկուրը եւ 14 այլ պատանդներ

Կոլումբիական զորքերի հատուկ ստորաբաժանումները կոլումբիացի ապստամբների գերությունից ազատագրել են երկրի նախագահության նախկին թեկնածու Ինգրիդ Բետանկուրին եւ 14 այլ պատանդների, որոնցից 3-ը ԱՄՆ քաղաքացիներ են, 11-ը՝ կոլումբիացի զինվորներ: Այդ մասին հաղորդում է Ֆրանսպրես գործակալությունը, վկայակոչելով Կոլումբիայի պաշտպանության նախարար Խուան Մանուել Սանտոսին:

Ավելի վաղ հաղորդվել էր, որ միաժամանակ Կոլումբիայի եւ Ֆրանսիայի քաղաքացիություն ունեցող 46-ամյա Ինգրիդ Բետանկուրը լարդ ծանր հիվանդություն ունի: Այս կապակցությամբ 2008-ի ապրիլին Ֆրանսիայի նախագահ Նիկոլա Սարկոզիի կարգադրությամբ Բետանկուրին փրկելու նպատակով հատուկ խումբ էր գործուղվել Կոլումբիա: Սակայն «Կոլումբիայի հեղափոխական զինված ուժեր» կոչվող ապստամբական շարժման ներկայացուցիչները խմբի ներկայացուցիչներին թույլ չէին տվել տեսակցել պատանդների հետ: Անհաջողությամբ էին ավարտվել ավելի վաղ Բետանկուրի ազատագրման նպատակով ձեռնարկված նաեւ մյուս փորձերը:

Այս անգամ դարձյալ զգալի դեր է խաղացել Ֆրանսիայի միջամտությունը: Ազատագրումից հետո Կոլումբիայի մայրաքաղաք Բոգոտա հասնելուն պես Բետանկուրը երախտիքի խոսք է ասել Ֆրանսիայի իշխանություններին: Նա գերության մեջ էր 2002 թվականից: Հաղորդվում է, որ կոլումբիացի ապստամբների մոտ գերի են պահվում ընդհանուր առմամբ մոտ 700 պատանդներ:

Պաշտպանության նախարար Սանտոսի խոսքերով, ազատագրված բոլոր պատանդների առողջական վիճակը բավարար է: Նախարարը ապստամբներին կոչ է արել ազատ արձակել մյուս պատանդներին եւ հայտարարել է, որ Կոլումբիայի իշխանությունները այդ նպատակով կձեռնարկեն բոլոր միջոցները:

Նախարարը պատմել է «Շախ» պայմանական անունով ձեռնարկված հատուկ գործողության մանրամասնությունները: Նրա խոսքերով, ազգային հետախուզությանը հաջողվել է իր գործակալներին ներդնել ապստամբների հարաստղարությունում եւ պատանդների մի մասին պահպանող ջոկատում: Գործակալները կարողացել են ծայրահեղականների ղեկավարներին համոզել գերիներին տեղափոխել մեկ ուրիշ ճամբար, բայց տեղափոխության ընթացքում ուղղաթիռները գերիների այդ խմբին հասցրել են Կոլումբիայի բանակի «Տոլեմայդա» ռազմակայան:

Իռլանդիայում ոսկու խոշոր հանքավայր է հայտնաբերվել

Իռլանդիայի Մոնաղանի կոմսությունում հայտնաբերվել է ոսկու հանքավայր, որը խոշորագույնն է Բրիտանական կղզիներում: Այդ մասին հաղորդում է CNN-ը, վկայակոչելով «Քոնոռ դայմոնդս ընդ գոլդ» արդյունահանող ընկերության տնօրենների խորհրդի նախագահ Ռիչարդ Քոնորին:

Նախնական գնահատման համաձայն, հանքավայրում ոսկու պաշարները կարող են կազմել ավելի քան 1 մլն ունցիա: Ընկերությունը հայտնաբերված պաշարները գնահատել է 450 մլն ֆունտ (մոտ 900 մլն դոլար):

Լոնդոնի ֆոնդային բորսայում արդեն գրանցվել է հանքավայրի հայտնաբերման փաստը: Ոսկու ներկա գների (մեկ ունցիան 940 դոլար) պահպանման դեպքում հանքավայրի շահագործումը տնտեսապես շահավետ կլինի:

«Փոքր թատրոնի» հաղթանակը «Ֆանտաստիկում»

Սանկտպատանեկան թատրոնների միջազգային փառատոնը, որ կոչվում է «Ֆանտաստիկ» և տեղի է ունենում երկու տարին մեկ Գերմանիայի Ռոստոկբեռք խաղաքում, այս տարի հունիսի 19-22-ը անցել է Հայաստանի գեղագիտության ազգային կենտրոնի «Փոքր թատրոնի» գործած տոյավորության ներո: Փառատոների խաղաք համարվող Ռոստոկբեռքը հաշվից ավել ողողված է եղել փառատոնի ազդագրերով, որը ուսուցանել է հենց հայկական թատերախմբի ներկայացման դրվագի հիման վրա:

Գերմանիայի մամուլը բացառիկ դրական գնահատականներ է տվել հայկական թատերախմբի ելույթին՝ զարմանքով փաստելով փոքրիկ դերասանների պրոֆեսիոնալիզմն ու անմիջականությունը: Համանման են եղել նաև մյուս ինը երկրներից ժամանած թատերախմբերի տված գնահատականները: Հանդիսատեսի ջերմությունն էլ հայկական թատերախմբի նկատմամբ անթաքույց է եղել: Այս մասին երեկ ՀՀ մշակույթի նախարարությունում հրավիրված ասուլիսի ընթացքում պատմեցին վերջին 10 տարիներին «Փոքր թատրոնի» գեղարվեստական ղեկավար և ռեժիսոր Վահան Բադալյանն ու թատրոնի դերասանները, որոնցից ավագը՝ 18-ամյա Գայանե Բաբայանը, որ արդեն նաև արվեստագիտության ֆակուլտետի ուսանողուհի է, վստահեցրեց. «Թատրոնում եմ արդեն 7 տարի ու չնայած տարիքիս, ամենևին չեմ ուզում թողնել

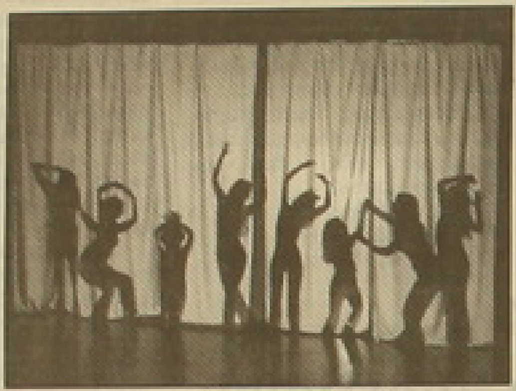

այն: Եվ անսահման ուրախ եմ, որ բուհական ընդունելության քննությունները չխանգարեցին մասնակցությանս փառատոնին, որտեղ բոլոր ապացույցները ստացանք, որ անկախ լեզվական խոչընդոտից կարող ենք հանդիսատեսին հուզել ու արժանանալ նրա ջերմ վերաբերմունքին»:

Իսկ «Փոքր թատրոնը» փառատոնում հանդես է եկել «Օֆելյայի ստվերների թատրոնը» ներկայացմամբ, որի հիմքը գերմանացի հեքիաթագիր Միխայիլ Էնդեի համանուն գործն է: Տարիներ՝ մի ամբողջ կյանք, հուշարար աշխատած ծեր Օֆելյան հանկարծ մնում է առանց իր թատրոնի՝ այն համարում են անպետք ու գոցում: Տիկնոջ կարոտը ծնում է նոր՝ «Ստվերների թատրոնը», որը նախկինի անտիրական համարված ստվերների բնակատեղին է և ապրելով ստեղծելու տարածքն ու միջավայրը: Տեխստային երկու մասով՝ հեքիաթասացի և գործող անձանց առանցքով ընթացող ներկայացման ընկալելիության համար գերմաներեն է թարգմանվել հեքիաթասացի խոսքը, բայց ինչպես վստահեցրեց ռեժիսոր Վահան Բադալյանը. «Հայերեն ու գերմաներեն չիմացող հանդիսատեսն էլ տոյավորվեց և ընկալեց «Օֆելյայի ստվերների թատրոնը» ներկայացումը: Իսկ փառատոնին մեր թատրոնի մասնակցությունը սկսվեց ինտերնետում հայտեն գտնել ու դիմելուց: Ներկայացված 40 հայտերից ընտրվեց 9-ը, այդ թվում նաև հայկական թատրոնը և 130 մասնակիցներից մեր 15 փոքրիկ դերասանները կարողացան հաջողության հասնել»: Նույնն են եղել նաև օտարերկրացի պրոֆեսիոնալների գնահատականները, որոնք բացի մամուլում արտահայտելուց, գործնական առաջարկ են ներկայացրել. Հայաստանի գեղագիտության ազգային կենտրոնի «Փոքր թատրոնը» ոչ միայն հաջորդ «Ֆանտաստիկին», այլև մի քանի այլ փառատոների մասնակցության հրավերներ է ստացել (Իռլանդիա, Մակեդոնիա, Ռուսաստան): Իսկ արդեն կայացածին 25-ամյա «Փոքր թատրոնի» մասնակցության խոչընդոտը եղել է ճանապարհածախսի բացակայությունը, որն ի վերջո տրամադրել են ՀՀ մշակույթի նախարարությունը, Վահագն Հովնանյանը: Թատերախումբը ունեցել է նաև Գերմանիայի հայկական համայնքի աջակցությունը:

Հաջորդելիք փառատոներին պատշաճ և հաջող մասնակցություն ունենալու համար ստեղծագործական աշխատանքում թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Վահան Բադալյանը խոչընդոտներ չի տեսնում և հույս ունի, որ ֆինանսական խնդիրներն էլ կլուծվեն: Թատերախմբի կրտսեր դերասանուհին՝ 10-ամյա Շուշան Հովակիմյանն էլ վստահություն ունի, որ էլի փառատոների է մասնակցելու և հաղթած վերադառնա: Ի դեպ «Ֆանտաստիկը» մրցանակներ չի սահմանում և ինքնին հաղթանակ են այլ փառատոների կազմակերպիչներից հրավերները:

ՆՈՒՆԵ ՓԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՓԱՌԱՏՈՆ

Ծիրանենին ճյուղավորվում և ընդարձակվում է

Հուլիսի 13-20-ը Երևանում կայանալիք «Ոսկե ծիրան» 5-րդ միջազգային կինոփառատոնի ժամանակ Հայաստան կժամանեն կինոաշխարհի ականավոր դեմքեր: Եվրոպական հայտնի կայքերը «Ոսկե ծիրանը» ներկայացնում են կինոաշխարհի լուրջ, կարևորագույն երևույթ, հպարտությամբ նշելով, որ իրենց երկրի ռեժիսորներն էլ են մասնակցելու միջոցառումին: Երեկ «Երևան» հյուրանոցում «Ոսկե ծիրան» կինոփառատոնի տնօրեն Հարություն Խաչատրյանն ու Միխայել Ստամբոլցյանը լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ ներկայացրեցին ժյուրիի կազմն ու պատվավոր հյուրերին: Հարություն Խաչատրյանը նշեց, որ փառատոնը ոչ մեկին չի վճարում «Ոսկե ծիրանին» մասնակցելու համար: «Փորձեր եղել են աստղերից, որպեսզի մենք էլ խաղին մասնակցենք, սակայն այդ կանոնները մեզ համար ընդունելի չեն: Մենք գնահատում ենք ռեժիսորական և դերասանական վարպետությունը, այլ ոչ թե աստղային փայլն ու ձևականությունը»:

Փառատոնի պատվավոր հյուրերից են համաշխարհային կինոյի ականավոր ռեժիսորներ Ուլրիխ Զայդլը, ով «Ոսկե ծիրան» փառատոնում նախորդ տարի արժանացավ գլխավոր մրցանակին, Ռոման Բալայանը, Ատոմ Էգոյանը:

«Հայաստան է գալիս շատ հետաքրքիր կին, որն էությամբ քաղաք է ու համարձակություն: Շատերը չեն ընդունում Կատրին Բրեյային՝ բաց ֆիլմեր նկարելու համար: Նա նաև տաղանդավոր գրող է: Նրա գրքերի հիման վրա Ֆելինին և բազմաթիվ այլ հայտնի կինոռեժիսորներ ֆիլմեր են նկարահանել: Կատրին Բրեյայի հիմնական պայքարն է բարձրացնել կանանց իրավունքներն ու պաշտպանել նրանց շահերը», ասաց Հարություն Խաչատրյանը:

Երևան ժամանած Վիմ Վենդերսը կմասնակցի փառատոնի բոլոր միջոցառումներին, նաև երիտասարդ ռեժիսորների հետ կանցկացնի անվճար մաստեր կլաս: «Հայ երիտասարդ ռեժիսորների պակաս ունենք և թե՛ փառատոնը, թե՛ անվճար դասընթացները կնպաստեն, որպեսզի երիտասարդներն ուժ, փորձ, համարձակություն հավաքեն, իրենց առջև պահանջներ դնեն ու մտնեն կինոաշխարհ», ասաց Հարություն Խաչատրյանը:

Միխայել Ստամբոլցյանն էլ ներկայացրեց ժյուրիի կազմը: Փառատոնն այս տարի ունենալու է հինգ ժյուրի: Խաղարկային ֆիլմերը կգնահատի իրանցի հանրահայտ կինոռեժիսոր Դարյուշ Մեհրջուին: Ընդգրկված են նաև Ստամբուլի միջազգային կինոփառատոնի տնօրեն Ազիզեն Թանը և հայ դերասան Ատոս Աղամյանը: Վավերագրական ֆիլմերի ժյուրին կգլխավորի ավստ-

րիացի կինոռեժիսոր, Վիեննայի փառատոնի մրցանակակիր Միխայել Գլավոգերը, իսկ «Հայկական համայնապատկերը»՝ ԱՄՆ-ից Անահիտ Նազարյանը, ում կինոկարիերան սկսվել է հանրահայտ Ֆրենսիս Ֆորդ Կոպոլայի հետ համագործակցությամբ:

Հարություն Խաչատրյանի խոսքերով, Արտավազդ Փելեշյանն առողջական լուրջ խնդիրներ ունի և ամենայն հավանականությամբ չի մասնակցի կինոփառատոնի տոնակատարություններին: «Սակայն նրա բացակայությունը չի խանգարի, որպեսզի Երևանում մեծ շուքով տոնենք մեծ վարպետի 70-ամյակը»:

Կինոփառատոնի ընթացքում համաշխարհային կինոյի մեծ վաստակի համար մրցանակի կարժանանան Վիմ Վենդերսը և Դարյուշ Մեհրջուին:

ՏԱՄԱՐԱ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Էլբակյանները փայլեցին Պրահայի փառատոնում

Չեխական «Ամոսարֆ» միջազգային թատերական 10-րդ փառատոնի կարևոր իրադարձություններից մեկն իրավամբ կարելի է համարել Հայաստանի Էդգար Էլբակյանի անվան թատրոնի փայլուն ելույթը Պրահայի «Դիվադլո վ Ցելեսնե» թատրոնի բեմում: ԱՄՆ-ից, Ավստրիայից, Ռուսաստանից, Հարավային Կորեայից ու Մեքսիկայից, Իտալիայից, Սլովակիայից ու Հունգարիայից ժամանած անկախ և էքսպերիմենտալ թատրոնների շարքում Էլբակյան թատրոնն առանձնանում էր ոչ միայն ներկայացման բեմադրությամբ, այլև դերասանական բարձր խաղով: Բեմադրիչ-դերասան Արմեն Էլբակյանի և դերասանուհի Աննա Էլբակյանի գրավիչ ու բնական խաղը սկզբից լեփ-լեցուն դահլիճի հանդիսականներին 15 րոպե անդադար ծափահարել և շնորհավորել Վիլյամ Սարոյանի հայտնի գործերի ծաղկաքաղից ստեղծված «Չե՞ս պարի ինձ հետ» պիեսի կատարյալ բեմականացումը: Բեմական և երաժշտական ձևավորումը, հագուստների ընտրությունը, խաղաոճը, համոզիչ ու կոլորիտային կերպարների ստեղծումը ամուսնական այս տաղանդավոր զույգի խաղը դարձրին առավել համոզիչ: Սարոյանական շունչն ու իմաստուն խոսքը իշխեց ողջ ներկայացման ընթացքում: Փառատոնի կազմակերպիչները, թեև չէին կարողացել ապահովել չեխերենի թարգմանությունը, սակայն դահլիճում ներկա օտար և չեխ հանդիսականները ներկայացման ավարտին հետևած կարճ հարցուպատասխանում իրենց հիացմունքը հայտնեցին, ցանկացան ավելին իմանալ Սարոյանի ու նրա հայկական արմատների մասին: Արմեն Էլբակյանի խոսքերով, նա Սարոյանի մի քանի ստեղծագործություններից ստեղծել է հավաքական մի ներկայացում, ուր ամբողջացնում է հեղինակի ասելիքը: Աննա Էլբակյանի կարծիքով Սարոյանը կարողացել է իր կին և տղամարդ հերոսների մեջ խտացնել ժամանակի ամենատարբեր կանանց և տղամարդկանց, նրանց ոչ միայն հաղորդելով ժամանակի շունչը, այլև ինքնակենսագրական տարրեր:

Այս ներկայացմամբ Էլբակյաններն արդեն արժանացել են Հայաստանի տարվա լավագույն դերասանդերասանուհիներին շնորհվող «Արտավազդ» մրցանակին, իսկ Արմեն Էլբակյանը նաև՝ հունգարական «Արկուսֆես» փառատոնի լավագույն տղամարդու դերի մրցանակին:

Արմեն և Աննա Էլբակյանների հետ մեր բացառիկ հարցազրույցը կարդացեք «Օրեր» համաեվրոպական ամսագրում:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ,
Պրահա

«Ինչպիսին է աշխարհը, ինչպիսին պետք է լինի»

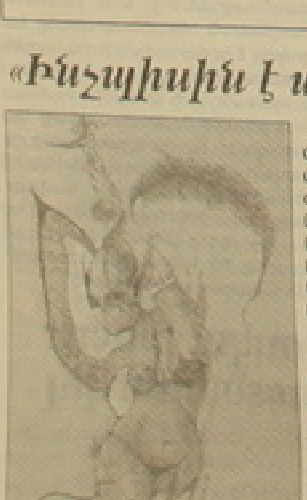

«Շատ հաճելի է, թե մարդիկ ինչպես են մոտենում իմ ստեղծագործություններին, նայում, երբեմն քննարկում: Հետաքրքիր հայացքներ կան: Սրանք ոչ թե նկարներ են, այլ հայելիներ, որտեղ մարդիկ գտնում են իրենց հոգու մութ անկյունում թաքնված վախը կամ անհանգստությունը, կյանքի իրականությունը», ասում է երիտասարդ նկարչուհի Լիլիթ Նիկողոսյանը: Նկարչուհին ավարտել է Թերլեմեզյանի անվան գեղարվեստի ակադեմիան: Առաջին անհատականը 1996-ին էր՝ Նարեկացի արվեստի միությունում:

Տարիներ շարունակ դասավանդել է Երևանի թիվ 59 դպրոցում: Ուսուցման հետ համատեղ Լիլիթը նախաձեռնում էր նաև դպրոցի պատերը հայրենասիրական, գրական ու բնության թեմաներով: Առանձնահատուկ են հատկապես հայկական հեքիաթների հերոսների թեմատիկայով նախազարդումները, «որպեսզի հայ մանուկները «Թոմը և Ջերիից» բացի իմանան նաև Քաջ Նազարի, Կիկոսի, Բարիկենդանի գոյությունը»: Նկարչուհին նշում է, թե իր ոճը նուրբ սյուրռեալիզմն է, սիրում է նկարել մարդկանց հայացքները, ներաշխարհը. «Յուրաքանչյուր ստեղծագործությունում իմ հոգին է, ներաշխարհը, զգացմունքները: Նկարելու ընթացքում անէանում եմ երկրից: Պատկերացրեք ամենաիդեալական հանգիստը, երբ չես լսում կամ տեսնում: Այդ ժամանակ իմ ուղեղը, սիրտը կառավարում է վրձինը, մատիտը»:

Օրերս Հովհաննես Թումանյանի տուն-թանգարանում «Կարին» մշակութային կազմակերպության հովանավորությամբ «Ինչպիսի՜ն է աշխարհը, ինչպիսի՜ն պետք է լինի» խորագրով բացվեց Լիլիթ Նիկողոսյանի երկրորդ անհատական ցուցահանդեսը: Նկարչուհու ստեղծագործությունները նուրբ հույզերի, երևակայության ու իրական զգացմունքների միաձուլում են, որտեղ անտառային ոգիները, հայացքները, մարդկային մարմնի հրեշտակները դիտողի ընկալմանն են հասցնում նկարչուհու առեղծվածային ու խենթ մտքերը:

Հ. Հ.

Արոնյանը զիջել է դիրքերը

ՖԻԴԵ-ն հրապարակել է ուժեղագույն շախմատիստների վարկանիշային հերթական ցուցակը: Ամրիլի համեմատ անհատական վարկանիշը 26-ով նվազեցրել է Լեւոն Արոնյանը՝ 6-րդ տեղից տեղափոխվելով 12-րդ հորիզոնական: Այժմ Արոնյանի վարկանիշը 2737 է: Իսկ ահա Սլովակիան ներկայացնող Սերգեյ Մովսիսյանը զգալի առաջընթաց է ունեցել: Նա 28-ով ավելացրել է վարկանիշը եւ ընդգրկվել այն 29 էլիտար գրոսմայստերների շարքը, որոնք 2700-ից բարձր վարկանիշ ունեն: Մովսիսյանը 2723 վարկանիշով նախկին 25-րդ տեղի փոխարեն հանգրվանել է 16-րդ հորիզոնականում:

Վերջին շրջանում այնման էլ հաջող հանդես չի գալիս Վլադիմիր Հակոբյանը, որի վարկանիշը ժամանակին 2700-ից բարձր էր: Ճիշտ է, նախորդ ցուցակի համեմատ Հակոբյանը չորս հորիզոնականով վեր է բարձրացել ու զբաղեցնում է 45-րդ տեղը, սակայն նրա վարկանիշը (2673) մնացել է անփոփոխ: 100 ուժեղագույն շախմատիստների ցուցակում Հայաստանի վերջին ներկայացուցիչը Գաբրիել Սարգսյանն է: Նա վարկանիշը 17-ով ավելացրել է եւ 2660 գործակցով 77-րդ տեղից տեղափոխվել է 61-րդ հորիզոնական: Բացի նշված շախմատիստներից, ապրիլի դասակարգման ցուցակում 100 ուժեղագույնների թվում էր նաեւ վաղամեռիկ Կարեն Ասրյանը, որը 2630 վարկանիշով 92-րդ տեղում էր:

Դասակարգման ցուցակի առաջատարի դիրքը պահպանել է աշխարհի չեմպիոն, 39-ամյա հնդիկ գրոսմայստեր Վիշվանաթան Անանդը, թեեւ վարկանիշը նվազեցրել է 5-ով: Վլադիմիր Կրամնիկը պահպանել է վարկանիշը, որին հավասարվել է ռուսաստանցի մեկ այլ գրոսմայստեր Ալեքսանդր Մորոզեւիչը: Նա վարկանիշը ավելացրել է 14-ով: Իր առաջընթացն է շարունակել նորվեգացի 17-ամյա շախմատիստ Մագնուս Կառլսենը՝ վարկանիշն ավելացնելով 10-ով: Սակայն չնայած դրան, նա 5-րդ հորիզոնականից մեկ աստիճանով նահանջել է: Մեդալավորը ուկրաինացի գրոսմայստեր Վասիլի Իվանչուկն է, որը վարկանիշը միանգամից 41-ով ավելացրել է եւ 11-րդ տեղից թռիչք է գործել 4-րդ հորիզոնական: Փաստորեն, հենց Իվանչուկն էլ լավագույն տասնյակից դուրս թողեց Լեւոն Արոնյանին:

Արդեն տարիներ շարունակ կանանց դասակարգման ցուցակի անփոփոխ առաջատարը հունգարացի գրոսմայստեր Յուդիթ Պոլգարն է, որն ավելի հաճախակի մասնակցում է տղամարդկանց մրցաշարերին: Նա վարկանիշը բարձրացրել է 2 կետով: Երկրորդ տեղը պահպանած հնդիկ շախմատիստուհի Համփի Կոներուի վարկանիշն ավելացել է 19-ով: Լավագույն տասնյակում միայն մեկ փոփոխություն է կատարվել: Ռուսաստանցի Ալեքսանդրա Կոստենյուկը փոխարինել է չին շախմատիստուհի Ժու Չենին:

50 ուժեղագույն շախմատիստուհիների ցանկում Հայաստանը ներկայացնում են Էլինա Դանիելյանն ու

Լիլիթ Մկրտչյանը: Էլինան 16-ով ավելացրել է վարկանիշը եւ 2495 գործակցով 18-ից տեղափոխվել է 16-րդ հորիզոնական: Լիլիթը նախորդ ցուցակում ընդգրկված չէր, իսկ այժմ 2436 վարկանիշով 40-րդ տեղում է:

Այս անգամ էլ Հայաստանը ներկայացված չէ մինչեւ 20 տարեկան պատանիների ու աղջիկների 20 լավագույնների թվում: Պատանիների ցուցակը 2775 վարկանիշով գլխավորում է նորվեգացի Մագնուս Կառլսենը, իսկ աղջիկների առաջատարը չին շախմատիստուհի Հոու Յիֆանն է (2557):

Ներկայացնում ենք դասակարգման ցուցակի լավագույն տասնյակները:

Տղամարդիկ

1. Վիշվանաթան Անանդ	Հնդկաստան	2798
2. Ալեքսանդր Մորոզեւիչ	Ռուսաստան	2788
3. Վլադիմիր Կրամնիկ	Ռուսաստան	2788
4. Վասիլի Իվանչուկ	Ուկրաինա	2781
5. Վեսելին Թոփալով	Բուլղարիա	2777
6. Մագնուս Կառլսեն	Նորվեգիա	2775
7. Թեյմուր Ռաջաբով	Ադրբեջան	2744
8. Շահրիյար Մամեդյարով	Ադրբեջան	2742
9. Ալեքսեյ Շիրով	Իսպանիա	2741
10. Պետեր Լեկո	Հունգարիա	2741

Կանայք

1. Յուդիթ Պոլգար	Հունգարիա	2711
2. Համփի Կոներու	Հնդկաստան	2622
3. Յուե Հոու	Չինաստան	2574
4. Հոու Յիֆան	Չինաստան	2557
5. Անտոանետա Ստեֆանովա	Բուլղարիա	2550
6. Պիա Կրամլինգ	Շվեդիա	2544
7. Մարիա Սեբագ	Ֆրանսիա	2529
8. Ժաո Հուե	Չինաստան	2522
9. Տատյանա Կոսինցեւա	Ռուսաստան	2511
10. Ալեքսանդրա Կոստենյուկ	Ռուսաստան	2510

Ռեկորդային գործարք

Մոսկվայի ԲԿՄԱ-ի բրազիլացի հարձակվող Ժոն «Մանչեսթր Սիթիի» պատմության մեջ ռեկորդային տրանսֆերային գումարով տեղափոխվել է անգլիական ակումբ: 21-ամյա ֆուտբոլիստի համար անգլիացիները ԲԿՄԱ-ին 22,7 մլն եվրո կվճարեն: Նա չորսամյա պայմանագիր է կնքել ակումբի հետ: Ժոն դարձավ թիմի նոր գլխավոր մարզիչ Մարկ Հյուզի առաջին լուրջ ձեռքբերումը: Վերջինս փոխարինել է շվեդ մասնագետ Սվեն Գորան Էրիկսոնին:

«Ընտրեցի «Մանչեսթր Սիթին», քանի որ այդ ակումբն ինձ նկատմամբ ամենամեծ հետաքրքրությունն էր դրսեւորել: Գլխավոր մարզչի հետ զրույցից շատ գոհ եմ: Անգլիական ակումբը մեծ ապագա ունեցող թիմ է: Կաշխատեմ օգնել թիմակիցներիս ավելի բարձր տեղ գրավելու առաջնությունում», հայտարարել է Ժոն: Իր հերթին Մարկ Հյուզը գոհունակությամբ է արտահայտվել Ժոյի հասցեին. «Այդ երիտասարդը խելացի ու տաղանդավոր է, որը մեծ ապագա ունի: Շատ է խոսվել նրա մասին: Նրա տեղափոխումը կարեւոր է հաջող համարել ակումբի համար: Հուսով եմ, որ բոլորը կհիանան նրա խաղով»:

Ժոյի հեռանալը ԲԿՄԱ-ից խոշոր մեծ կորուստ է ակումբի համար, ինչը խոստովանել է նաեւ թիմի գլխավոր մարզիչ Վալերի Գազաեւը. «Նրա բացակայությունը մեծ կորուստ է մեզ համար: Սակայն այդպիսին է ֆուտբոլային կյանքը»:

2003-2005-ին Ժոն հանդես էր գալիս բրազիլական «Կորինթիանս»-ում, իսկ հաջորդ տարի նրան 3,5 մլն եվրոյով գնեց ԲԿՄԱ-ն: Ժոն հինգամյա պայմանագիր կնքեց ակումբի հետ: Նորամուտը հաջող ստացվեց: Առաջին 18 հանդիպումներում նա 14 գոլ խփեց, իսկ հաջորդ խաղերը սպիտված էր բաց թողնել վնասվածքի պատճառով: Ընդհանուր առմամբ Ժոն ԲԿՄԱ-ում անցկացրած 77 խաղում խփել է 44 գոլ: Նա երկու անգամ դարձել է ՌԴ չեմպիոն: 2007-ի մայիսին Ժոն առաջին անգամ հրավիրվեց Բրազիլիայի հավաքական, իսկ հաջորդ ամսին նորամուտը նշեց Թուրքիայի հավաքականի հետ ընկերական մրցախաղում:

Բրազիլացիները նշեցին հաղթանակի 50-ամյակը

Բրազիլիայում մեծ հանդիսությամբ նշեցին ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունում երկրի ազգային հավաքականի հաղթանակի 50-ամյակը: Բրազիլական ժողովրդի համար նշանակալի այդ իրադարձությունը տեղի էր ունեցել 1958-ի հունիսի 29-ին: Այդ օրը Բրազիլիայի ընտրանին եզրափակիչ խաղում 5-2 հաշվով պարտության մատնելով առաջնության կազմակերպիչ շվեդներին, իր պատմության մեջ առաջին անգամ նվաճեց աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Բրազիլիայի հավաքականի կազմում աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսին արժանացած ֆուտբոլիստների թվում էր նաեւ ֆուտբոլի արքա Պելեն: Նա 17 տարեկան էր եւ դարձավ ֆուտբոլի պատմության մեջ աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը նվաճած ամենաերիտասարդ ֆուտբոլիստը:

Աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսին արժանացած ողջ մնացած ֆուտբոլիստներին ընդունել է Բրազիլիայի նախագահ Լուիս Ինասիու Լուլա դա Սիլվան: Բացվել է ցուցահանդես՝ նվիրված Պելեին: Պատմաբանները գտնում են, որ աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսի նվաճումը ոչ միայն մարզական, այլեւ հասարակական-քաղաքական մեծ նշանակություն ունեցավ բրազիլական ժողովրդի համար: Այն սկսեց ձոլորակի ողջ ուշադրությունը բեւեռել մինչ այդ ոչ այնքան հայտնի երկրի վրա եւ բուժել այն վերքը, որ բրազիլացիներին հասցրել էին ուրուգվայցիները՝ 8 տարի առաջ Ռիո դե Ժանեյրոյում պարտության մատնելով մրցակցին ու նվաճելով ուժեղագույնի կոչումը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ցմահ որակազրկում զողության համար

Ըստ ՀՖՖ մամուլի ծառայության տեղեկատվության, հունիսի 28-ին Կիպրոսում կայացած Ինտերտոտոյի գավաթի առաջին տուրի «Էթնիկոս Աչնաս» (Կիպրոս) - «Բեսա» (Ալբանիա) պատասխան հանդիպումը սպասարկում էր Հայաստանի մրցավարական կազմը՝ Կարեն Նալբանդյանի գլխավորությամբ: Հանդիպման հաջորդ օրը՝ մինչ Երեւան վերադառնալը, Լիմասոլ քաղաքի հյուրանոցներից մեկի խանութում գողություն է կատարվել, որի մեջ մեղադրվել են մրցավարի օգնականներ Արմեն Երիցյանն ու Արթուր Իգիթյանը, ինչի մասին Կ. Նալբանդյանը տեղեկացվել է մոտ մեկ ժամ անց:

Հուլիսի 2-ին գումարվել է մրցավարական կոմիտեի արտահերթ նիստ, որտեղ քննարկվել են միջադեպի մանրամասները՝ հիմնված Ա. Երիցյանի ու Ա. Իգիթյանի գրավոր խոստովանությունների վրա: Կայացվել է հետեւյալ որոշումը. բարոյականության նորմերը խախտելու եւ Հայաստանի ֆուտբոլի պատիվը արատավորելու համար Ա. Իգիթյանին եւ Ա. Երիցյանին ընդմիշտ որակազրկել մրցավարական գործունեությունից եւ հեռացնել ՀՖՖ համակարգից:

Ուժեղագույնները շարունակում են պայքարը

Թենիսի Ուիմբլդոնի մրցաշարում հայտնի են դարձել կիսաեզրափակիչի մասնակիցները: Կանանց մրցաշարում հաջող են հանդես գալիս Ուիլյամս քույրերը: Սերենան քառորդ եզրափակիչում 6-4, 6-0 հաշվով պարտության մատնեց լեհ Ագնեշկա Ռադվանսկային, իսկ Վինուսը հաղթեց թայլանդցի Տամարին Տանասուգարնին (6-4, 6-3):

Մեծ հաջողության հասավ ռուսաստանցի Ելենա Դեմենտեւան, որն առաջին անգամ մտավ Ուիմբլդոնի մրցաշարի կիսաեզրափակիչ: Նա հաջորդ փուլի ուղեգիր նվաճեց իր հայրենակցուհի Նադեժդա Պետրովային հաղթելու շնորհիվ (6-1, 6-7, 6-3): Կիսաեզրափակիչում Դեմենտեւայի մրցակիցը կլինի Վինուս Ուիլյամսը, որին մասնագետները հաղթողի կոչման գլխավոր հավակնորդ են համարում: Նա Ուիմբլդոնի մրցաշարի անցած տարվա հաղթողն է: Ելենան հայտարարել է, որ Ուիլյամսի հետ մրցավեճում ինքը ոչինչ չունի կորցնելու եւ պայքարելու է եզրափակիչ մտնելու համար: Կիսաեզրափակիչի մյուս զույգերը կազմել են Սերենա Ուիլյամսը եւ չին թենիսիստուհի Չժեն Ցզին: Վերջինս հաղթեց Նիկոլ Վայդիշովային (6-2, 5-7, 6-1):

Տղամարդկանց մրցաշարում պայքարը շարունակում են դասակարգման ցուցակի առաջատարներ Ռոջեր Ֆեդերերն ու Ռաֆայել Նադալը, որոնք էլ հաղթողի գլխավոր հավակնորդն են համարվում: Ֆեդերերը պարտության մատնեց խորվաթ թենիսիստ Մարիո Անչիչին (6-1, 7-5, 6-4), իսկ Նադալն առավելության հասավ անգլիացի Էնդի Մարեյի նկատմամբ (6-3, 6-2, 6-4): Հաջորդ փուլի ուղեգիր նվաճեց նաեւ Մարատ Սաֆինը՝ պարտության մատնելով խորվաթացի Ֆելիսիանո Լոպեսին (3-6, 7-5, 7-6, 6-3):

Հայ մարզիկները նախապատրաստվում են օլիմպիադային

օլիմպիական խաղերում Հայաստանը կներկայացնեն 25 մարզիկներ, որոնք այս օրերին ուսումնամարզական հավաքներ են անցկացնում: Ծաղկաձորի օլիմպիական մարզաբազայում մարզվում են ծանրամարտիկները, ազատ եւ հունահռոմեական ոճի ըմբիշները, ձյուդոյիստները: Գյումրիում ու Երեւանում նախապատրաստվում են լողորդներն ու աչքեսները:

Հունգարիայում, Նորայր Բախտամյանը, որն օլիմպիադայում 4-րդ տեղն էր գրավել, մարզվում էր Միջիգանում եւ մասնակցելու է ՌԴ բաց առաջնությանը: Իսկ ահա հայ ձյուդոյիստներն ուսումնամարզական համատեղ հավաքներ են անցկացնում Իսպանիայում:

Պեկինը ներկայացրել է մեդալները

Պեկինի օլիմպիադայի կազմկոմիտեն ներկայացրել է մեդալների հավաքածուն, որով կպարգեւատրվեն չեմպիոններն ու մրցանակակիրները: Օլիմպիական խաղերի եւ պարաօլիմպիադայի մրցանակակիրների համար պատրաստվել են 3000 մեդալներ: Մեդալների դիզայնն իրականացնելու համար հատուկ մրցույթ էր հայտարարվել: Բացի ոսկուց, արծաթից ու բրոնզից մեդալների պատրաստման համար օգտագործվել է նաեւ նեֆրիտ, որը չինացիների համար զեղեցկության, բարեհոգության, կատարելության, ուժի եւ անմահության խորհրդանիշն է:

Մեդալների պատրաստման համար մոտ 13 կգ ոսկի, 1340 կգ արծաթ եւ

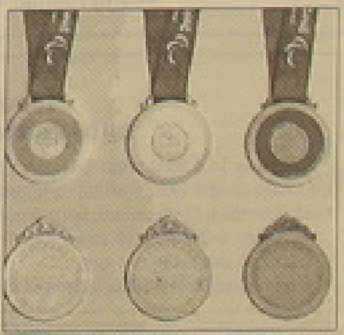

830 կգ պղինձ է բերվել Պեկին Ավստրալիայի եւ Չիլիի հանքերից: Իսկ նեֆրիտը տեղական արտադրության է:

Վարկանիշների հաշվարկման կարգը կփոփոխվի

Մոսկվայում անցկացված ՈւԵՖԱ-ի գործկոմի նիստում հաստատվել է ազգային հավաքականների դասակարգման ցուցակի հաշվարկման նոր կարգը: Այժմ հավաքականներին վարկանիշային միավորներ կգրանցվեն ոչ միայն հաշվի առնելով հանդիպման արդյունքը, այլեւ խփած եւ բաց թողած գոլերի քանակը:

Միավորների հաշվարկման նոր կարգն ուժի մեջ կմտնի Եվրոպայի առաջնության ավարտից հետո: Ընդ որում, Եվրո-2012-ի եզրափակիչ փուլի վիճակահանության ժամանակ հավաքականների վարկանիշը որոշվելու է վերջին վեց տարիներին պաշտոնական մրցումներում գրանցված արդյունքների հիման վրա: Այսինքն, հաշվի են առնվելու 2008-ի Եվրոպայի, 2010-ի աշխարհի առաջնությունների ընտրական եւ եզրափակիչ փուլերի հանդիպումների, ինչպես նաեւ 2012-ի Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարի արդյունքները: Ավելի ուշ կայացած հանդիպումների համար ավելի բարձր միավորներ կտրվեն:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Ծանուցում

ՀԹՄՄ-ն հայտարարում է «Վահան Թեքեյան» ամենամյա մրցանակաբաշխություն հետեյալ անվանակարգերում

1. Գեղարվեստական գրականություն
2. Երաժշտություն
3. Գեղանկարչություն
4. Ռադիո եւ հեռուստատեսություն
5. «Ազգ» օրաթերթում լավագույն հրապարակման համար («Հակոբ Վարդիվառյան» մրցանակ)
6. Պատանիների եւ մանուկների համար գրված ստեղծագործությունների համար «Արա եւ Մարալ» մրցանակ, սահմանված է Սիլվա եւ Իոնա Տեր-Ստեփանյանների (Նյու Յորք) կողմից
7. Սոցիալ-խաղաղական երգիծանքի համար «Ռաֆֆիի պատանեկան» մրցանակ, սահմանված է Իոնա եւ Սիլվա Տեր-Ստեփանյանների (Նյու Յորք) կողմից:
8. Քանդակագործություն («Բաբկեն եւ Անահիտ Մկրյաններ» հիմնադրամի մրցանակ)
9. Թատրոն («Բաբկեն եւ Անահիտ Մկրյաններ» հիմնադրամի մրցանակ)

Նշված մրցանակներից յուրաքանչյուրին արժանացած անհատը կամ խումբը կստանա համապատասխան դիպլոմ եւ դրամական պարգեւ:

- Մրցանակների հավակնելու իրավունք ունեն ստեղծագործողներ ինչպես Հայաստանից, այնպես էլ սփյուռքից:
- Մրցանակաբաշխությանը կարող են ներկայացվել 2007-ին ստեղծված աշխատանքները:
- Մրցույթին իրավունք ունեն գործեր ներկայացնել Հայաստանի ստեղծագործական միությունները, ՀՀ նախարարությունները, ՀՀ ԳԱ ակադեմիան, բարձրագույն ուսումնական հաստատությունները, հասարակական կազմակերպությունները, հրատարակչությունները, զանգվածային լրատվության միջոցները, սփյուռքահայ կազմակերպությունները:
- Մրցույթին չեն կարող աշխատանքներ ներկայացնել ՀԹՄՄ կենտրոնական վարչության եւ մրցանակները շնորհող հանձնաժողովի անդամները:
- Գործերն ընդունվում են ներկայացնող կազմակերպության պաշտոնական երաշխավորությամբ՝ հաստատված կնիքով:
- Գործերն ընդունվում են հետեյալ հասցեով՝ Երեւան, Խանջյան 50, Թեքեյան մշակութային միություն, մրցանակներ շնորհող հանձնաժողովին:
- Գործերի ընդունման ժամկետը՝ **2008-ի մայիսի 8-ից մինչեւ դեկտեմբերի 8-ը:**

ՄՐՑՈՒՅԹ

Համաշխարհային հայկական կոնգրեսը, Ռուսաստանի հայերի միությունը եւ Հայաստանի ժուռնալիստների միությունը հայտարարում են 2008 թ. ժուռնալիստական լավագույն հրապարակման մրցույթ՝

«Հայաստանը համայն հայերի հայրենիքն է»* *խորագրով

Մրցույթին ներկայացվող նյութերը պետք է արտացոլեն եւ իմաստավորեն պատմական վճռորոշ իրադարձությունները, համազգային գաղափարի շարունակականությունը, այն հիմնախնդիրները, որոնք ծառացած են ազգային երկու պետականությունների ամրապնդման ու հզորացման առջեւ փուլում:

Մրցանակային ֆոնդը 10.000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ է, որը հավասարաչափ կբաշխվի բոլոր անվանակարգերի միջեւ:

Սահմանվում են հետեյալ անվանակարգերը.

1. Հայաստանի Հանրապետությունը աշխարհի համայն հայերի հայրենիքն է, հայրենադարձությունը:
2. Ազգային միասնականությունը՝ հայրենիքի հզորացման գրավական:
3. Ապրել Հայաստանով եւ Հայաստանի համար:
4. Ժողովուրդն է երկրի տերը, զինվորն ու մշակը:
5. Հոգեւոր հայրենիքի սահմանները:

Մրցույթին կարող են մասնակցել Հայաստանի ժուռնալիստների միության այն անդամները, որոնց ստեղծագործությունները տպագրվել են մամուլում, հաղորդվել են ռադիոյով, հեռարձակվել հեռուստատեսությամբ:

Մրցույթի նյութերը ներկայացնել **մինչեւ 2009 թ. հունվարի 31-ը:**

Հասցեն.

375010 Երեւան, Պուշկինի 3ա, Հայաստանի ժուռնալիստների միություն

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Էքսպորտային վարկերի միջոցով ABC Klima եւ այլ կլիմատիզացիոն համակարգերի ձեռքբերում եւ ներդրում

Տրամադրվում են վարկեր Հայաստանի Հանրապետությունում եւ ԼՂՀ-ում բազմաբնակարան շենքերի, առանձնատների, գրասենյակային համալիրների կլիմատիզացիայի (տաքացման, սառեցման, օդափոխման, միկրոկլիմայի կարգավորման) համակարգերի ձեռքբերման, ներկրման եւ տեղադրման նպատակով:

Վարկերը տրամադրվում են տարեկան մինչեւ 10% տոկոսադրույքով:

Մարման ժամկետը 6-7 տարի:

Մանրամասների համար կարող եք զանգահարել +37410 54-89-36 կամ +37494 366-989

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Էքսպորտային վարկեր Սլովակիայից

Տրամադրվում են վարկեր Հայաստանի Հանրապետությունում եւ ԼՂՀ-ում ՀԷԿ-երի կառուցման եւ շահագործման համար նախատեսված սարքավորումների ձեռքբերման եւ ներմուծման նպատակով:

Վարկերը տրամադրվում են տարեկան մինչեւ 10% տոկոսադրույքով:

Մարման ժամկետը 6-7 տարի:

Մանրամասների համար կարող եք զանգահարել +37410 54-89-36 կամ +37494 366-989

Մասնագիտություն, որն անհրաժեշտ է ամենուր

ԲԱՐՁՐԱԿԱՐԳ ՀԱՇՎԱՊԱՀՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

Ավարտելով **եռամսյա դասընթացը** դուք կստանաք.

- հաշվապահության վարելու գիտելիքներ եւ կիրառական հմտություններ,
- հաշվապահական եւ հարկային հաշվառումը ինքնուրույն վարելու փորձ,
- մեկամսյա աշխատանքային պրակտիկա եւ առաջին աշխատանքի փորձ,
- աջակցություն աշխատանքի տեղավորման հարցում

Ավարտողներին տրվում է պետական նմուշի հավաստագիր:

«ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔ» կենտրոն

«ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔ» ԿԵՆՏՐՈՆ
Բաղրամյան 24ա,
ՀՀ Գիտությունների
Ազգային Ակադեմիայի
6-րդ հարկ, 54-24-81

ԿՆՈՋ ԱՇԽԱՐՀ 2008

յոթերորդ միջազգային ցուցահանդես

Հայաստանի Նկարիչների Միության ցուցասրահ

4-6 / 07 - 2008

Աբովյան 16

Հրավիրում ենք Ձեզ այցելել "Կնոջ Աշխարհ"

Աշխատանքային ժամերը՝

4/07-2008	15-00 20-00
5/07-2008	15-00 20-00
6/07-2008	15-00 20-00

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉ՝

EXPO MEDIA
CENTER OF EXHIBITION PROJECTS
WWW.EXPOMEDIA.AM
կազմկոմիտե՝ / 374 93 / 777 051
777 052; 777 053
/ 374 10 / 583 899
569 244

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ տեղեկացնում է, որ «Հայներարտբանկ» ՓԲԸ բոլոր տեսակի վճարային պլաստիկ քարտերը վավերական են՝ անկախ բանկի անվանափոխությունից:

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ

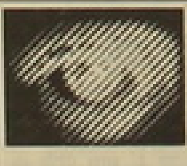

Նորարար փորձառական արվեստի կենտրոնը հուլիսի 4-26-ը ներկայացնում է

«Դիմանկարը արդիականության եւ նորարարության միջեւ»

ցուցահանդեսը

Համադրող՝ Արեւիկ Արեւշատյան
Բացումը՝ ժ. 17:00-ին
Դիտման ժամերը. երկուշաբթի-ուրբաթ՝ 11:00-17:00
շաբաթ՝ 11:00-15:00

Սարերի զարունը մեկ գավաթի մեջ

ՍԱՐԻ ԹԵՅ

ՈՒՐՑԻ ԵՎ ԴԱՂՁԻ ԸՆՏԻՐ ԹԵՅ

MOUNTAIN TEA ՍԱՐԻ ԹԵՅ

25 փաթեթ մեկ տուփի մեջ
և ընդամենը 1-2 րոպեից կարող եք
վայելել ընտիր ուրցի ուրցի թեյ

առնվազն ամիսը մեկ արժե ընտրել բարձրորակը

Մեծածախ գնումների համար զանգահարել 47-27-20, 47-03-63

www.azg.am

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա Ն 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.: Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 3.07.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրվում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: